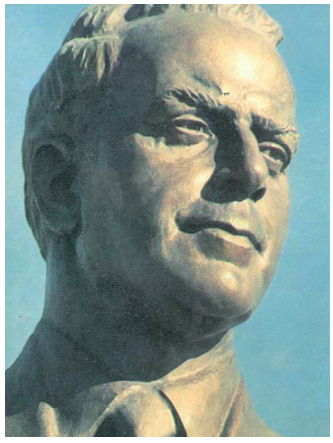

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

“İslamofobiya: qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması”

Bakıda bu mövzuda
beynəlxalq konfrans keçirilir

Bax səh. 2

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət mətbuatı Azərbaycan xalqına milli surətdə
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

27 may
2025-ci il
çarşamba axşamı
№ 090 (6917)
Qiyməti
60 qəpik

Prezident İsmayılıda yeni müəssisələrin açılışını edib

Bax səh. 2

İslam mədəniyyəti və dini azadlıqlar ölkəmizdə yüksək səviyyədə dəstəklənir

Bax səh. 3

Daha bir humanizm nümunəsi

Azərbaycan cəmiyyətinə ənənəvi olaraq humanizm duyğuları hakimdir. Xalqımız xoşməramlıdır, yeri gələndə bağışlamağı bacırır. Tarix boyunca formalaşan və Azərbaycan xalqının böyüklüyünü təcəssüm etdirən humanizm ənənələri həmçinin dövlət siyasətində də nəzərə alınır. Belə ki, ölkəmizdə qanunun aliliyi yüksək səviyyədə təmin olunmaqla yanaşı, əlamətdar tarixlər, o cümlədən də 28 May - Müstəqillik Günü ərəfəsində amnistiya aktları da elan olunur. Prezident İlham Əliyev 26 may 2025-ci il tarixində “Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin öfv olunması haqqında” növbəti sərəncam imzalayıb.

Müstəqil Azərbaycan böyük siyasətçi Heydər Əliyevin şah əsəridir...

Bax səh. 3

Bax səh. 5

Böyük Qayıdış hədəfi reallığa çevrilir...

Dünyada elə bir təcrübə yoxdur ki, müharibədən təzə çıxan ölkə vaxt itirmədən Ordusunun gücü ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərinin bərpaasına və məskunlaşdırılmasına start versin. Qalib Azərbaycan bu sahədə də beynəlxalq birliyə özünün nümunəsini təqdim edir. Belə ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin bərpasına 44 günlük Vətən müharibəsi başa çatandan dərhal sonra başlandı ki, bu da ölkəmizin gücünü və məsuliyyətini nümayiş etdirir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası və Böyük Qayıdış proqramının reallaşdırılması sistemli şəkildə həyata keçirilir. Bu günlərdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının və Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş...

Bax səh. 4

Dost, qardaş və strateji tərəfdaş ölkə

Azərbaycanla Pakistan İslam Respublikası dost və qardaş ölkələrdir. Uzun illərdir ki, ölkələrimiz həm ikitərəfli, həm də müxtəlif platformalar çərçivəsində fəal əməkdaşlıq edirlər. Hər iki ölkə arasında münasibətlər tarix, mədəniyyət, din, həmrəylik və qarşılıqlı dəstək...

Bax səh. 6

Nəqliyyat-logistika habının etibarlı tərəfdaşı

Mayın 21-23-də Almanyanın Leypsiq şəhərində “Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu 2025” Sammiti keçirilib. Azərbaycanın Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin nümayəndə heyətinin təmsil olduğu tədbirdə 80-dən artıq ölkədən 1200-dən çox iştirakçı qatılıb. “Qlobal şoklara...

Bax səh. 4

Sülh üçün...

Cənubi Qafqazda sabitliyin və əbədi sülhün formalaşması üçün davam etdirilən sülh danışıqları 2022-ci ildən etibarən mühüm bir yol qət edib. Əvvəlki dövrlərdə vasitəçilərin iştirakı ilə aparılan, amma heç bir nəticə verməyən proses 2023-cü ilin sonundan etibarən ikitərəfli təmas halında davam etdirilir. Bir ildən artıq müddətdə qarşılıqlı müzakirələr nəticəsində artıq sülh sənədinin...

Bax səh. 5

Azərbaycan Ukraynaya humanitar yardımları davam etdirəcək

Rusiya-Ukrayna müharibəsi böyük humanitar fəsadlara səbəb olub. Müharibə başlayandan bəri milyonlarla ukraynalı doğma ev-əşiyini tərk...

Bax səh. 7

Ermənistanın müharibə cinayətləri...

REPORT.AZ

Bax səh. 7

Prezident İlham Əliyev İsmayılıda yeni müəssisələrin açılışını edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 26-da Ümummilli Lider Heydər Əliyevin İsmayılı şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edib. Dövlət başçısı Bakı-Şamaxı-Muğanlı-İsmayılı-Qəbələ avtomobil yolunun Muğanlı-İsmayılı-Qəbələ hissəsində görülən işlərlə tanış olub. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi İdarə Heyətinin səd-

rən ən qısa magistral hesab edilir. Respublikanın mühüm turizm bölgələrinə gedən və ilk dəfə ötən əsrin 70-ci illərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə salınmış bu yolun yenidən qurulması Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən layihələndirilib.

Dövlət başçısı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin İsmayılı şəhərinin

lik lisey də “Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb” proqramı çərçivəsində inşa olunub. Dörd mərtəbədən və 5 korpusdan ibarət binada 56 sinif otağı, kimya, fizika və biologiya laboratoriyaları, informatika, texnologiya, gənclərin çağırışa qədərki hazırlıq kabinetləri, kitabxana, 300 yerlik akt zalı, idman zalı və yeməcxana yaradılıb.

tışməsində olduqca mühüm rol oynayır.

“Talistan” liseyində yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra dövlətimizin başçısına son illərdə rayonda həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr, o cümlədən 2020-2025-ci illərdə istifadəyə verilən istehsal müəssisələri və istirahət mərkəzləri barədə məlumat verildi. Həmin dövrdə

ri Saleh Məmmədov görülən işlər barədə məlumat verib. Bildirilib ki, layihə üzrə ümumilikdə işlərin 70 faizi icra edilib. İkinci texniki dərəcəyə uyğun qurulan yolun ümumi uzunluğu 85,6 kilometrdir. Yenidənqurma nəticəsində yol 8,8 kilometr qısaldı. Yolboyu Ağsuçay çayı üzərində asma körpü inşa olunur. Körpüdə işlərin 40 faizi yerinə yetirilib. Körpüdən sonra yolun davamı olaraq uzunluğu 885 metr olan tunelin tikintisi aparılır. Ümumilikdə yeni layihə üzrə yolboyu tunel və biri asma ilə birlikdə 17 körpü layihələndirilib.

Bakı-Şamaxı-Muğanlı-İsmayılı-Qəbələ avtomobil yolu əhalinin rahat gediş-gəlişində xüsusi əhəmiyyətə malik olmaqla paytaxt Bakımı İsmayılı, Qəbələ, Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala və Balakən rayonları ilə birləşdi-

mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 26-da Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə İsmayılı şəhərində inşa olunan internat tipli “Talistan” liseyinin binasının açılışında iştirak edib. İsmayılı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Nahid Bağurov dövlətimizin başçısına təhsil ocağında yaradılmış şərait barədə məlumat verib. Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə reallaşdırılan “Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb” proqramı çərçivəsində ölkəmizin bir çox regionlarında beynəlxalq tələblərə cavab verən yeni məktəb binalarının inşasına, onların müasir avadanlıqla təchiz olunmasına xüsusi diqqət yetirilir, bir sıra köhnə məktəb binalarının əsaslı təmiri istiqamətində mühüm işlər görülür. 1296 şagird yer-

Bu layihənin icrası Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən dövlət siyasətində təhsil sahəsinə ayrılan diqqətin göstəricisidir. Ölkəmizdə təhsilin inkişafında, onun maddi-texniki bazasının möhkəmlənməsində Heydər Əliyev Fondunun da müstəsna xidmətləri var. Fond Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının ən mühüm və zəruri sahələrindən biri kimi müəyyən edilmiş təhsilin inkişafına daim xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşıb, bu istiqamətdə bir neçə vacib layihə həyata keçirib. Müasir məktəblərin qurulması həm də Azərbaycan dövlətinin prioritetləri sırasında başlıca yer tutur. Ölkəmizdə təhsil müəssisələrinin əsaslı təmiri, yenidən qurulması və yenilərinin inşası, onların zəruri tədris avadanlığı ilə təchizi gənc nəslin daha savadlı və bilikli ye-

rayonda fəaliyyətə başlamış bu obyektlərdə 400-ə yaxın iş yeri açılıb.

Prezident İlham Əliyevə rayonun Tircan kəndində su istehsalı müəssisəsinin inşası ilə bağlı məlumat verilib. Bildirilib ki, illik istehsal gücü 25 milyon litr olan müəssisədə 80 nəfər işlə təmin ediləcək.

Dövlət başçısı “Azerbaijan Coca-Cola Bottlers” MMC-nin İsmayılıda yeni istehsal müəssisəsinin açılışında da iştirak edib. İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov, Türkiyənin “Anadolu Grubu”nun idarə heyətinin fəxri sədri Tuncay Özlilhan və “Azerbaijan Coca-Cola Bottlers” MMC-nin baş direktoru Rəna Məmmədova dövlətimizin başçısına müəssisə barədə məlumat veriblər.

İsmayılı rayonunun Topçu kəndində yerləşən bu müəssisə 15 hektar ərazidə inşa edilib və illik 165 milyon litr istehsal gücünə malikdir. Layihənin investisiya dəyəri 80 milyon manatdır. Beynəlxalq keyfiyyət və təhlükəsizlik standartlarına cavab verən müəssisədə 100-dən çox yerli sakin daimi işlə təmin olunub. Bu, “Coca-Cola Bottlers” MMC-nin ölkəmizdə ikinci istehsal müəssisəsidir. Yeni müəssisə tərəfindən istehsal olunacaq məhsulların əsasən daxili bazarada satışı nəzərdə tutulub. Müəssisə İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən təqdim edilən investisiya təşviqi sənədi çərçivəsində 7 il müddətində mənfəət və gəlir vergisindən 50 faiz güzəştəldə edib. Bundan əlavə, əmlak və torpaq vergisindən, texnika, texnoloji avadanlıq və qurğuların idxalına görə

ƏDV-dən və gömrük rüsumlarından azad olunub. Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu tərəfindən layihənin maliyyələşdirilməsinə 10 milyon manat güzəştli kredit ayrılıb. “Azerbaijan Coca-Cola Bottlers” MMC ətraf mühitin mühafizəsi üzrə öhdəliklərə sadıq qalaraq istehsal zamanı sərf olunan enerjinin bir qismini günəş panelləri vasitəsilə əldə olunan yaşıl enerji ilə təmin etməyi nəzərdə tutur.

İsmayılı rayonunda belə bir istehsal müəssisəsinin açılması bölgənin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi, sənaye potensialının reallaşdırılması baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Yeni müəssisəsinin açılması istehsalın lokallaşdırılmasını, texnologiya transferini və idxalın əvəz edilməsini stimullaşdırır.

Azərbaycan müxtəlif dinlərin, mədəniyyətlərin nümayəndələrinin qardaşlıq və dostluq şəraitində yaşadığı ölkədir

Dövlət başçısı konfrans iştirakçılarına müraciət ünvanlayıb

Müraciətdə qeyd edilir ki, “İslamofobiya: qərəzin ifşa olunması və stigmatların dağıdılması” mövzusunda Bakıda keçirilən beynəlxalq konfrans BMT tərəfindən “İslamofobiya ilə Beynəlxalq Mübarizə Günü”nün təsis olunmasının üçüncü ildönümünə həsr olunub. Ölkəmizdə artıq ənənəvi olaraq təşkil edilən bu vacib tədbir bəşəriyyəti narahat edən islamofobiya probleminə diqqətin artırılmasına xidmət edir.

“Azərbaycan islamofobiya ilə mübarizəyə dair BMT Baş Assambleyası tərəfindən qəbul olunmuş qətnamələri alqışlayır və sənədlərdə qeyd olunan tədbirlərin tətbiqini təmin etməyə çağırır və həyata keçirilməsinə çağırır.

Təəssüflər olsun ki, islamofobiya son dövrdə global müstəvidə daha qabarıq və sistemli şəkildə alqışlanmaqda davam edir. Həzrət bu mənfi tendensiya hər hansı konkret ölkədə deyil, dünyanın bir çox yerlərində müşahidə olunur. İslama qarşı düşmənçilik, müsəlmanlara qarşı nifrət və düşmənçilik, anti-islam əhvali-ruhiyyəsi gətirdikcə böyük vəsətə alqışlanmaqda davam edir.

İslamofobiya müxtəlif formalarda, o cümlədən gündəlik həyatda müsəlmanlara qarşı irqçilik və ayrı-seçkilik, nifrət nitqi, fiziki hücumlar, media və sosial media platformalarında stigmatizasiya, institusional diskriminasiya və digər formalarda təzahür edir. Bu cür ədalətsiz və qərəzli münasibət müsəlmanların cəmiyyətə inteqrasiya olunmalarına və özlərinin onun bərabər hüquqlu üzvü kimi hiss etmələrinə böyük maneə yaradır.

Vaxtilə belə ticarətə ilə məşğul olan, işgüclülük və məstəmləkəçilik siyasəti yürüdən, soyqırımları törədən, indi isə özlərini insan hüquqlarının qoruyucusu kimi təqdim edən demokratiya ölkələri qeyd edilən təqdimatın bəzi ölkələrdə bu gün islamofobiya bir növ dövlət siyasətinə çevrilmişdir. Bu ölkələrdə dünyəvi dəyərlərin müdafiəsi adı altında müsəlmanların hüquqları

rını və etiqad azadlığını məhdudlaşdıran qanunlar qəbul edilir, onların təhsil almaq, mənzilə sahib olmaq, işlə təmin olunmaq və digər hüquqları tapdalanır.

Eyni zamanda, Məhəmməd Peyğəmbəri (s.ə.s) təhqir edən hərəkətlər, müqəddəs Qurani-Kərimin yandırılması, məscidlərə və ibadət yerlərinə qarşı hücumlar, müsəlman qəbiristanlıqlarının vandalizmə məruz qalması və digər hərəkətlər müsəlmanların hissələrini təhqir etməyə yönəlmiş və sayı getdikcə artan anti-müsəlman hadisələri sırasında. “Söz azadlığı” adı altında İslam dininə və müsəlmanlara qarşı hücumlar qəbul edilməkdə.

Məyusdici haldır ki, islamofobiya kimi ümumbəşəri beləyə və təhlükəyə qarşı neinki mübarizə aparılır, hətta bir sıra ölkələrdə onun yayılması təşviq edilir. İslam dinini və müsəlmanları Qərib kimliyinə və dəyərlərinə təhdid kimi göstərərək insanların hissələrini və düşüncələrini yönəltməyə çalışan radikal cərəyanların və ifrat sağçı partiyaların pərəstişkarlarının sayı getdikcə artır, onların nümayəndələri parlamentlərdə daha çox yer qazanmağa başlayırlar. Eyni zamanda Avropa Parlament və Avropa Şurası Parlament Assambleyası kimi təsisatlar qərəz və ikinli standartlara üstünlük verərək anti-müsəlman əhvali-ruhiyyəsinin təqin edirlər.

İslamofobiyanın yayılmasına təkan verən digər faktorlardan biri də ictimai rəyin formalaşdırılmasında və müsəlmanların mənfi obrazının yaradılmasında dağdıcı rol oynayan bezi media orqanlarının fəaliyyətidir. Bu media qurumları məqsədyönlü şəkildə ekstremizm, terrorizm və bu kimi anlayışları İslamla eyniləşdirərək dinimizə qarşı qərəzli təsvir yaradır, dinimizə təhlükə mənəvi kimi aşılaraq və ona terror damğası vurulmağa çalışırlar. Ölkəmizin ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyatında mövcud problemləri İslam və müsəlmanlarla əlaqələndirərək cəmiyyətdə etimad-

sızlıq və qorxu hissələrini alovlandırır.

Dövlət başçısının müraciətində o da vurğulan ki, Azərbaycan islamofobiya ilə üzlaşmış və bu gün də ondan əziyyət çəkən ölkələrdən biridir. “Torpaqlarımızın otuz illik işğalı dövründə xalqımıza qarşı Xocalı soyqırımını törədilmiş, etnik təmizləmə aparılmış və bunun nəticəsi olaraq bir milyondan artıq soydaşımız qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə salınıb. Ərazilərimizdə milyona yaxın mina basdırılmış, urbisid, kultursid və ekosisid cinayətləri törədilmişdir. Ancaq, əfsuslar olsun ki, Qərbdə bəzi dairələr sırf dini təəssübkeşlik və islamofob mövqedən çıxış edərək Ermənistan tərəfindən torpaqlarımızın işğalına göz yummuş, münafiçinin əsl mahiyyətini təhrif etmiş, onu dini zəmində münafiçiyə kimi təqdim etməyə çalışmışlar. İşğal dövründə bəşəri əhəmiyyətə malik çoxəsrlik tarixi-mədəni abidələrimiz, o cümlədən İslam dininə aid abidələr, ziyarətgahlar, məscidlər, türbələr, məzarlıqlar dağıdılmış, təhqir edilmiş, yerlə-yek-sən edilmişdir. Bir sıra mədəni irs obyektləri qarət edilmiş, onların təyinatı dəyişdirilmiş, mənsubiyyəti saxtalaşdırılmışdır. Hazırda işğaldan azad olunan torpaqlarımızda aparılan gənşimciyəşli yenidənqurma işləri çərçivəsində dağıdılmış məscidlərimiz və dini abidələrimiz bərpə edilir, yeniləri inşa edilir. Əfsuslar olsun ki, soydaşlarımızın qovulduğu və tarixi torpaqlarımız olan Qərbi Azərbaycanda da xalqımızın zəngin maddi-mənəvi irsini şüurlu və planlı şəkildə tamamilə məhv etmək və ya saxtalaşdırmaq, mədəniyyətlərin tarixi-etnik torpaqlarındakı izlərini yox etmək siyasəti aparılır.

Bir neçə gün əvvəl Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurasının iclasında İrəvan qazılığının fəaliyyətində bərpası barədə qərarın qəbul edilməsi tarixi ədalətin təmin olunması, Qərbi Azərbaycanda yerləşən mədəni və dini-mənəvi irsimizin məhv edilməsi haqqında həqiqətlərin

dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində atılan vacib addımdır”.

Prezident İlham Əliyevin müraciətində qeyd olunur ki, məhdud sayda monoetnik ölkə istisna olmaqla, dünya ölkələrinin əksəriyyəti çoxmillətli və çoxkonfessiyalı cəmiyyətlərdən ibarətdir. “Bunu nəzərə alaraq müxtəlif millətlərin, etnik qrupların və dinlərin nümayəndələrinin qarşılıqlı dialoq və anlaşma şəraitində yaşaması ölkədə vətəndaş sülhü və vətəndaş həmrəyliyi baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanın bu sahədə müsbət təcrübəsi bir sıra ölkələr üçün örnək ola bilər. İslam dünyasının ayrılmaz parçası olan Azərbaycan müxtəlif dinlərin, mədəniyyətlərin nümayəndələrinin tarix boyu qardaşlıq və dostluq şəraitində yaşadığı ölkədir. Bu cür nümunəvi münasibətlərin təşəkkülündə və inkişafında ümumbəşəri dəyərlərin daşıyıcısı kimi İslam dini müstəsna rol oynamışdır. Azərbaycan xalqı bu gün də özünün zəngin tolerantlıq və multikulturalizm ənənələrini qoruyur, sivilizasiyalararası dialoqa, İslam həmrəyliyinə öz töhfələrini verir, İslam dəyərlərinin dünyada təbliği istiqamətində ciddi addımlar atır.

İslam sülh, həmrəylik və mərhəmət dinidir. Ona qarşı aparılan qarayaxma kampaniyalarına baxmayaraq, İslam yüksək əxlaqi dəyərləri, ədalətli, xeyirxahlığı təcəssüm etdirən və milyardlarla insan üçün mənəvi dəyər və bələdçi rolunu oynayan din olaraq qalmaqda davam edir.

Hazırkı global çağırışlar və böhranlar, İslam dünyasının üzlaşdığı yeni sınaqlar və çətinliklər, habelə islamofobiya meyillərinin artması, dinimizi gözənd salmaq cəhdləri müsəlman ölkələri arasında həmrəyliyin və birliyin möhkəmləndirilməsini, qarşılıqlı dəstəyin göstərilməsini olduqca labüd edir. Bütün müsəlman dünyasını narahat edən islamofobiya ilə mübarizə aparmaq üçün vahid cəhdədən çıxış etmək, bəzədlərsizlik və zərərli təmayüllərə etiraz səsinizi birgə ucaltmaq lazımdır”.

“Mən Çin-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafına böyük əhəmiyyət verirəm”

Si Cinpin Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik məktubu ünvanlayıb

Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik məktubu ünvanlayıb. Məktubda deyilir: “Hörmətli cənab Prezident. Sizin və Sizin şəxsinizdə dost Azərbaycan xalqına ölkənizin Müstəqillik Günü münasibətilə səmimi təbriklərimi və ən xoş arzularımı ifadə etməkdən şərəf duyuram. Siz keçən ay Çində uğurlu dövlət səfərinə oldunuz və biz birlikdə Çin-Azərbaycan hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin qurulmasını elan etdik, bununla da ikitərəfli əlaqələrin inkişafı üçün yeni pers-

pektivlər açdıq, yeni vəzifələr müəyyənləşdirdik.

Mən Çin-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafına böyük əhəmiyyət verirəm və çoxvektorlu qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın möhkəmlənməsi, ikitərəfli əlaqələrin yeni səviyyəyə yüksəlməsi, Çin və Azərbaycan xalqlarının rifahı naminə ölkələrimizin inkişafına dəstək verilməsi üzrə Sizinlə birgə səylər göstərməyə hazırəm.

Sizin möhkəm cansağlığı və uğurlar, dost Azərbaycanın tərəqqi və qüdrət, onun xalqına isə xoşbəxtlik və əmin-amanlıq arzulayıram”.

Ərdoğanın Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycanın Müstəqillik Günü münasibətilə Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu ünvanlayıb. Məktubda qeyd edilir ki, bu əlamətdar bayram ildönümündə Türkiyə kədarli və sevincli günlərdə hər zaman birlikdə olduğu Cənub Azərbaycanın həm regionda, həm də onun hədudlarından kənarda əldə etdiyi nailiyyətlərdən qürur duyur və yüksək səviyyəli əlaqələrimizi “Bir millət, iki dövlət” ruhunda daha da möhkəmləndirmək istiq-

mətindəki qarşılıqlı iradəmizdən böyük məmnunluq hissi keçirir. “Qardaşlıq əlaqələrimizin və bənzerləşmə əməkdaşlığımızın bizi ortaq inkişaf hədəflərimizə gündən-günə daha çox yaxınlaşdırdığını, ölkələrimizi daha da güclü və fərvan etdiyini məmnuniyyətlə müşahidə edirəm. Fərsətdən istifadə edərək, Zati-alinüz möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, dost və qardaş Azərbaycan xalqına rifah və fərvanlaq arzulayır, Cənub Azərbaycanın Müstəqillik Gününi bir daha ürəkdan təbrik edirəm”.

Məhkum edilmiş bir sıra şəxslər əfv olunub

Sərəncama əsasən, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş 175 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, həmçinin azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş 25 nəfərin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yarıyadək azaldılıb, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş və cəzası şərti tətbiq edilmiş 1 nəfər, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş və cəzalarının çəkilməsi

təxirə salınmış 2 nəfər cəzadan azad edilib. Bundan başqa, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 10 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 2 nəfərin cəzasının çəyadək azaldılıb, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş 4 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən, cərimə cəzasına məhkum edilmiş 1 nəfər cəzadan azad edilib.

İslam mədəniyyəti və dini azadlıqlar ölkəmizdə yüksək səviyyədə dəstəklənir

Bakıda “İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması” mövzusunda beynəlxalq konfrans işə başlayıb

Mayın 26-da Bakıda “İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması”

mövzusunda ikigünlük beynəlxalq konfrans işə başlayıb. Tədbir Bakı Beynəlxalq Multikultu-

ralizm Mərkəzi, Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi və Bakı Təşəbbüs Qrupunun bir-

nub. G20 Dirlərərası Forumu (IF20), İÖT, ICESCO, Doha Beynəlxalq Dirlərərası Dialoq

nub. G20 Dirlərərası Forumu (IF20), İÖT, ICESCO, Doha Beynəlxalq Dirlərərası Dialoq

Mərkəzi (DICID), İnsan Qardaşlığının Ali Komitəsi, Müsəlman Ağsaqqallar Şurası, Almaniya Müsəlmanlarının Mərkəzi Şurası, EULEMA - Avropa Müsəlman Liderləri Məclisi və Beynəlxalq Müsəlman Forumu konfransın xarici tərəfdaşları sırasında yer alır.

Açılış mərasimində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Prezident İlham Əliyevin beynəlxalq konfransın iştirakçılarna müraciətini oxuyub.

Fransa kimi ölkələrdə müsəlman icmalarının damğalanması ciddi narahatlıq doğurur

Tədbirdə çıxış edən Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin icraçı direktoru Rəvan Həsənov bildirib ki, islamofobiya bu dövrün narahatedici reallıqlarından biri və ayrı-seçkiliyin açıq təzahürüdür. Təəssüf ki, bir çox Qərb cəmiyyətində bu ayrı-seçkilik forması artıq normallaşıb. Xüsusilə Fransa kimi ölkələr-

də sekulyarizmin adı altında müsəlman icmalarının damğalanması ciddi narahatlıq doğurur. Eyni şəkildə Hindistanda dini millətçiliyin yüksəlişi nəticəsində müsəlmanlara qarşı artan təcrid və düşmənçilik müşahidə olunur.

“İslamofobiya qlobal miqyasda artan təhlükəli tendensiyanın tərkib hissəsidir. Bəziləri islamofobiyanı ayrı bir diskriminasiya forması kimi tanıyır, digərləri isə onu antimüsəlman nifrəti və ya dini irqçilik kimi adlandırmayı təklif edir. Mən düzgün terminologiyanın əhəmiyyətini anlayıram və dilin önəmini dərk edirəm. Ancaq inanıram ki, bu fenomenin müxtəlif kontekstlərdəki dərinliyini tam əks etdirəcək tək bir ter-

min yoxdur. Əsas odur ki, islamofobiyanın acı bir realıq olduğunu və müxtəlif bölgələrdə fərqli formalarda sosial və siyasi sahələrdə getdikcə daha çox yer aldığını qəbul edək. O, birmənalı şəkildə diskriminasiya forması kimi tanınmalıdır. Ancaq bu yolla ona qarşı effektiv mübarizə apara bilərik”, - deyər R.Həsənov vurğulayıb.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin (BMTM) İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev qeyd edib ki, nifrət cinayətləri və müsəlman irsinə məxsus abidələrin məhv edilməsi də daxil olmaqla, müsəlman icmalarına qarşı həm dövlət tərəfindən, həm də cəmiyyət daxilində baş verən ayrı-seçkilik halları ilə mübarizə aparmaq üçün beynəlxalq səviyyədə təcili tədbirlərin görülməsi zərurəti daha da aktuallaşıb.

O bildirib ki, Avropada ifrat sağçı siyasi qüvvələrin yüksəlişi İslam əməllərini məhdudlaşdıran tədbirlərin görülməsinə səbəb olur. Bunu da tez-tez “assimilyasiya” və ya “inteqrasiya”-nı təşviq etmək bə-

hanəsi ilə pərdələməyə çalışırlar. Milli diskurslar getdikcə daha çox müsəlmanları hədəf alan və onların dini kimliyini ekstremizmlə eyniləşdirən populist ritorikanın təsiri altına düşür. Cənubi Asiyada qırıqlandırıcı ritorika və nifrət cinayətlərinin artması dövlət səviyyəsində təşviq edilən antimüsəlman millətçiliyinin narahatlıq doğuran tendensiya çevrilişini göstərir. Bu tendensiyanı mədəni vahidliyin qorunması narrativləri ilə əsaslandırılır.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) sədri şeyxülislam Allahşükür Paşazadə diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan dini müxtəlifliyi verdiyi dəyər, multikulturalizm əməlləri

Azərbaycan Prezidentinin atdığı addımlar digər İslam ölkələri üçün nümunə təşkil edir

və islamofobiya qarşı tutduğu prinsipial mövqə bütün dünya üçün nümunəvidir. Şeyxülislamın sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyev bu mədəni irsin qorunmasına və inkişafına xüsusi diqqət yetirir. Onun rəhbərliyi ilə İslam mədəniyyəti və dini azadlıqlar ölkəmizdə daim yüksək səviyyədə dəstəklənib. Prezident İlham Əliyevin İslam dünyasında həmrəylik və əməkdaşlıq istiqamətində atdığı addımlar digər İslam ölkələri üçün nümunə təşkil edir.

Qərb ölkələrində islamofobiya narahatedici dərəcədə artmaqdadır

“Din adı ilə siyasi məqsədlər güdən, dini dəyərlərdən sui-istifadə edən şəxslərə və qruplara qarşı həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq müstəvidə ciddi mübarizə aparmaq vacibdir. Bu məsələdə Azərbaycan fəal və prinsipial mövqə tutur. Biz dirlərərası əməkdaşlıq sahəsində nümunəvi təcrübəyə sahibik və bu model dünya üçün də aktuallıq kəsb edir. Lakin təəssüflə qeyd etməliyə ki, bu gün dünyanın bir çox yerində, xüsusilə də bəzi Qərb ölkələrində islamofobiya

narahatedici dərəcədə artmaqdadır. Fransada müsəlmanlara qarşı qeyri-insani münasibət, Məhəmməd Peyğəmbərin karikaturalarının çəkilməsi, “Qurani-Kərim”-in yandırılması və digər təhqiramiz aktlar ürəkəğrıdır doğurur. Bu cür halların azad söz adı altında leqallaşdırılması, əslində, islamofobiyanın dərin köklərinin göstəricisidir.

Konfransın açılış mərasimində BMT Baş katibinin müavini,

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinosun tədbir iştirakçılara videomüraciəti nümayiş etdirilib. Müraciətdə bildirilib ki, müsəlmanlar institusional ayrı-seçkilik və sosial-iqtisadi məhdudiyyətlərlə üzləşirlər. Bu cür qərəzli yanaşmalar müsəlmanların damğalanmasında və əsassız irqi profiləşdirilməsində özünü göstərir və qərəzli media təmsilçiliyi, bəzi siyasi liderlərin antimüsəlman ritorikası və siyasəti ilə gücləndirilir.

Konfrans kollektiv deklarasiya rolunu oynayacaq

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İÖT) Baş katibinin siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Yusəf Məhəmməd S.Aldəbəyin fikrincə, islamofobiya təkcə dini ayrı-seçkilik deyil, həm də qərəzli münasibətin, yanlış təsəvvürlərin və nifrət ritorikasının təzahürüdür. Ona qarşı aparılan mübarizə isə yalnız bir bölgəyə deyil, bütövlükdə bəşəriyyətin ortaq dəyərlərinə xidmət edən universal çağırışdır. Bu baxımdan, bu cür beynəlxalq tədbirlər islamofobiya qarşı mübarizədə uğurlu və təsirli platforma

rolunu oynayır.

O vurğulayıb ki, Azərbaycan bu istiqamətdə daim prinsipial və ardıcıl mövqə sərgiləyib. Azərbaycanın davamlı səyləri yüksək qiymətləndirilir və təqdir edilir. İstər dövlət səviyyəsində, istərsə də beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq çərçivəsində aparılan işlər islamofobiya qarşı qlobal həmrəyliyin formalaşmasına mühüm töhfə verir.

“Xüsusilə beynəlxalq məlumatlandırma istiqamətində Azərbaycan böyük nailiyyətlərə imza atıb. Dün-

ya ictimaiyyətin diqqətini bu məsələyə yönəltmək, ictimai rəy yaratmaq və dini ayrı-seçkiliyin fəsadlarını ifşa etmək baxımından görülməli işlər olduqca dəyərlidir. Bu, təkcə islamofobiya qarşı mübarizə deyil, eyni zamanda, dirlərərası harmoniya və multikultural dəyərlərin qorunması istiqamətində atılan uğurlu addımlardır. Azərbaycanın bu sahədəki rolu bir çox ölkələrə nümunə ola bilər”, - deyər İÖT Baş katibinin siyasi məsələlər üzrə köməkçisi qeyd edib.

İslamofobiya əxlaqi deyil, insani məsələyə çevrilib

Doha Beynəlxalq Dirlərərası Dialoq Mərkəzinin sədri İbrahim Saleh Əl Naimi diqqətə çatdırıb ki, islamofobiya qarşı stereotiplərin kökündən sarsıdılması üçün hamımız məsuliyyət daşıyıırıq. Bu, praktiki tədbirlərin görülməsini zəruri edir. İslamofobiya dünyada artıq universal məsələyə çevrilib. Təqdimat fikirlərin səsləndirilməsinin nəticəsi olaraq müsəlmanlara qarşı hücumlar baş verir. Naimi bildirib ki, bu tədbirin əsas məqsədi bütün sübutları toplamaq, siyasi məsələləri

gündəmə gətirmək və konarda qalan səsləri ucaldaraq eşitdirməkdir: “Bu konfrans kollektiv deklarasiya rolunu oynayacaq. İslamofobiya ilə mübarizə, eyni zamanda, dinc və yanaşı yaşamaq məsələsidir. İslamofobiya təkcə dini məsələ deyil, b, insan hüquqları ilə bağlı problemdir. Hazırda yaşadığımız dünyada islamofobiya əxlaqi deyil, insani məsələyə çevrilib. İslamofobiya insan hüquqlarının alçaldılmasıdır. Biz bütün formalarda buna qarşı mübarizə aparmalıyıq”.

İnsan Qardaşlığının Ali Komitəsinin Baş katibi Xalid Əl Qaiti bildirib ki, bu gün keçirilən beynəlxalq konfransda biz yalnız bir problemi müzakirə etmirik, eyni zamanda, humanist, ədalətli və tolerant bir dünyanın qurulması üçün ortaq öhdəliklərimizi nəzərdən keçiririk. Bu kontekstdə, Azərbaycanın multikulturalizmə, dirlərərası harmoniyaya yanaşması, həmçinin islamofobiya qarşı apardığı ardıcıl və səmərəli mübarizə olduqca nümunəvidir.

Daha bir humanizm nümunəsi

Azərbaycan cəmiyyətinə önəmi olaraq humanizm duyğuları hakimdir. Xalqımız xoşməramlıdır, yeri gələndə bağışlamağı bacırır. Tarix boyunca formalaşan və Azərbaycan xalqının böyüklüyünü təcəssüm etdirən humanizm əməlləri həmçinin dövlət siyasətində də nəzərə alınır. Belə ki, ölkəmizdə qanunun aliliyi yüksək səviyyədə təmin olunmaqla yanaşı, ələmlərdə tarixlər, o cümlədən də 28 May - Müstəqillik Günü ərəfəsində amnistiya aktları da elan olunur. Prezident İlham Əliyev 26 may 2025-ci

da xalqın təkidli tələbi ilə Azərbaycan siyasi rəhbərliyinə gələn Heydər Əliyev 1995-ci ildə ölkəmizdə amnistiya institutunu da təsis edib. Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Əfv Komissiyası yaradılıb. Cəmiyyətin ən müxtəlif təbəqələrini əhatə edən əfv sərəncamlarının və amnistiya haqqında

manları ilə 3 mindən artıq şəxs bacırılaraq cəzadan azad edilib. Ümummilli Lider, həmçinin, böyük humanistik nümayiş etdirərək imzaladığı əfv fərmanları ilə 1994-1995-ci illərdə dövlət çevrilişi cəhdlərinə iştirak edən insanların da bir qismini bağışlayıb.

Respublikamızda ölüm hökmünün ləğvi təşəbbüsü də Ulu Öndər Heydər Əliyevə məxsusdur. O, 1993-cü ilin yayında xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinə gəldikdən sonra respublikamızda ölüm hökmünün icrasına moratorium qoyulub. 1996-cı ilin mayında Milli Məclis Azərbaycan Prezidentinin qanunvericilik təşəbbüsünü dəstəkləyərək yaşı 65-dən çox olanların ölüm cəzasından azad olunması ilə bağlı qərar qəbul edib, həmçinin ölüm cəzasının ləğvinə nəzərdə tutan cinayətlərin sayı qanunvericilikdə 33-dən 12-yə endirilib. Bundan sonra Prezident Heydər Əliyev 1998-ci il fevralın 3-də ölüm hökmünün ləğv olunması haqqında təşəbbüslə Milli Məclisə müraciət ünvanlayıb. O, eləcə də Konstitusiyanın 96-cı maddəsinə uyğun olaraq ölkədə ölüm hökmünün ləğv olunması ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının cinayət, cinayət-prosesual və islah-əmək məcəllərinə dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında qanun layihəsini parlamentə təqdim edib. Ölkədə ölüm hökmünün ləğv edilməsi tə-

şəbbüsü ilə çıxış etməsi Heydər Əliyevin cəza siyasətinə ədalətli və humanist yanaşmasını ifadə edirdi. Ümumiyyətlə, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması Ulu Öndərin daim diqqət mərkəzində saxladığı əsas məsələlərdən biri idi.

Xatırladaq ki, 1998-ci il 10 fevral tarixində respublikamızda 128 məhkum barələrində çıxardılmış ölüm hökmünün icra olunmasını gözləyirdi. Ölüm cəzası Bayıl həbsxanasında güllələnmə ilə icra olunurdu. Gözlərilə bağlı məhkum üzərinə vurulan bir günə on həyatdan, yaşamaq hüququndan məhrum edirdi...

70-dək əfv sərəncamı, 12-dək amnistiya aktı

Ulu Öndərimizin əsasını qoyduğu cəzanın humanistləşdirilməsi siyasəti sonrakı mərhələdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən də eyni ardıcılıqla davam etdirilib və onun təbiiq dairəsi daha da genişləndirilib. Ümumiyyətlə, müstəqillik dövründə respublikamızda 70-ə qədər əfv sərəncamı və fərmanı, eləcə də 12-yə qədər amnistiya aktı nəticəsində 10 minlərlə insan azadlığa qovuşub.

Eyni zamanda, hər zaman nəcib, humanist təşəbbüsləri ilə ali insani dəyərlərə yüksək qiymət verən Birlinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezident Mehriban xanım Əliyevanın bu istiqamətdəki

fəaliyyəti də xüsusi qeyd edilməlidir. Mehriban xanım Əliyeva Milli Məclisin deputatı olarkən onun təşəbbüsü ilə 2007, 2009, 2013 və 2016-cı illərdə amnistiya aktları qəbul edilib. Bu təşəbbüslər xeyirxahlıq və mərhəmət kimi mədəni idealların təcəssümünə çevrilib.

Bir faktı qeyd edək ki, Azərbaycan

etdiyimiz “Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında” Sərəncama əsasən, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş 175 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, həmçinin azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş 25 nəfərin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yarıyadək azaldılıb, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş və cəzası şərti təbiiq edilmiş 1 nəfər, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş və cəzalarının çəkilməsi təxirə salınmış 2

il tarixində “Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında” növbəti sərəncam imzalayıb.

Müstəqil Azərbaycanla Ulu Öndərin əsasını qoyduğu amnistiya institutu

Müstəqil Azərbaycan böyük siyasətçi Heydər Əliyevin şah əsəridir. XX yüzillikdə müstəqilliyimizin bərpaşında, qorunmasında və möhkəmlənməsində Ulu Öndərimiz müstəsna tarixi missiya yerinə yetirib. O cümlədən 1993-cü ilin yayın-

fərmanların verilməsi qısa zamanda cəmiyyətdə yararlı, qanunların aliliyi prinsipini tərəddüdsüz qəbul edən vətəndaşların reabilitasiyasına fundamental töhfələr verib.

Bütövlükdə, 1995-2003-cü illərdə respublikamızda Heydər Əliyevin siyasi iradəsi əsasında 7 amnistiya aktı və 32 əfv fərmanı imzalanıb. Bu amnistiya aktları 77 mindən çox insana şamil edilib. Bunlardan 21325 nəfəri cəzasının çəkilməmiş hissəsindən azad olunub. Əfv fər-

can Prezidentinin təşəbbüsü əsasında Milli Məclis tərəfindən qəbul edilmiş “8 Noyabr - Zəfər Günü münasibətilə amnistiya elan edilməsi haqqında” 2021-ci il 5 noyabr tarixli qərar 17 min 267 şəxsə şamil olunub. Bu qərar təbiiq olunan şəxslərin sayına görə indiyədək qəbul edilmiş ən geniş amnistiyadır.

Prezident İlham Əliyev dövlət başçısı kimi əfv sərəncamlarının beşinci 28 May - Müstəqillik Günü ərəfəsində imzalayıb. Yuxarıda bəhs

nəfər cəzadan azad edilib. Bundan başqa, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 10 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş 2 nəfərin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yarıyadək azaldılıb, islah işləri cəzasına məhkum edilmiş 4 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən, cərimə cəzasına məhkum edilmiş 1 nəfər cəzadan azad edilib.

Mübariz FEYİZLİ

Böyük Qayıdış hədəfi reallığa çevrilir...

Dünyada elə bir təcrübə yoxdur ki, müharibədən təzə çıxan ölkə vaxt itirmədən Ordusunun gücü ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərinin bərpasına və məskunlaşdırılmasına start versin. Qalib Azərbaycan bu sahədə də beynəlxalq birliyə özünün nümunəsini təqdim edir. Belə ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin bərpasına 44 günlük Vətən müharibəsi başa çatandan dərhal sonra başlanıldı ki, bu da ölkəmizin gücünü və məsuliyyətini nümayiş etdirir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası və Böyük Qayıdış proqramının reallaşdırılması sistemli şəkildə həyata keçirilir. Bu günlərdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının və Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı Əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri Samir Nuriyevin sədrliyi ilə Qərargahın növbəti iclası Ağdam şəhərində keçirilib. İclasda çıxış edən Samir Nuriyev Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş milli inkişaf strategiyasını müasir dövrün tələblərinə uyğun uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə azad olunmuş ərazilərimizin bərpası və yenidən qurulması istiqamətində genişmiqyaslı işlərin davam etdirildiyini bildirib.

Qarabağda həyat getdikcə daha çox canlanır

Hazırkı strateji mərhələdə Azərbaycan dövlətinin gündəliyində dayanən əsas məsələlərdən biri, daha dəqiq ifadə etsək, 5 milli prioritetdən biri – 44 günlük Vətən müharibəsində işğaldan azad edilən ərazilərdə Böyük Qayıdışın təmin olunmasıdır. Güclü Azərbaycan dövləti qaçqın və məcburi köçkün soydaşlarımızın işğaldan azad olunan ərazilərə Böyük Qayıdışını layiqli şəkildə təmin etmək əzmi nümayiş etdirir. Prezident İlham

Əliyevin 22 iyul 2022-ci il tarixində imzaladığı müvafiq sərəncamlar təsdiqlənən “Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nda Böyük Qayıdış üzrə strateji çərçivə müəyyənləş-

dirilib. Sənəddə vurğulanır ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış məqsədinin reallaşdırılması üçün əhalinin dayanıqlı məskunlaşması təmin olunacaq. Əhalinin dayanıqlı məskunlaşması ərazilərdə planlaşdırılan zəruri ilkin şərtlərin yaranması ilə dəstəklənəcək. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin təhlükəsizlik sistemi və infrastrukturla tam şəkildə əhatəsinə nail olunacaq. Qabaqcıl şəhərsalma qaydaları nəzərə alınmaqla bölgədə yaşayış və qeyri-yasayış kompleksləri inşa ediləcək, müasir infraqurultura malik “ağıllı şəhər və ağıllı kənd” konsepsiyaları həyata keçiriləcək. Kommunal xidmətlər şəbəkəsi, xüsusilə tullantıların səmərəli idarə edilməsi sistemi qurulacaq. Sosial xidmət infraqurulturu bərpa olunacaq. Nəticədə, ilkin strateji mərhələdə əhalinin təhlükəsiz, ləyaqətli və dayanıqlı əsasda planlaşdırılan məskunlaşmasına nail olunacaq.

Ötən dövrdə Dövlət Proqramında qarşıya qoyulan hədəflərə doğru inamlı addımlar atılıb və müxtəlif istiqamətlərdə müsbət nəticələr əldə olunub. Ələmətdər haldır ki, Prezident İlham Əliyev həyata keçirilən

layihələrin icrasını diqqətə izləyir. Bunun təsdiqi olaraq qeyd edək ki, dövlətimizin başçısı və birinci xanım Mehriban Əliyeva tez-tez işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfərlər edərək müxtəlif infrastruktur obyektlərinin,

sənaye müəssisələrinin, aqroparkların, mədəniyyət ocaqlarının, yaşayış məntəqələrinin təmələqoyma və açılış tədbirlərinə qatılırlar. İclasda dövlətimizin başçısının xüsusi diqqət və qayğısı sayəsində Ağdam rayonu da daxil olmaqla, işğaldan azad olunmuş bütün ərazilərin sürətlə dirçəldiyini və inkişaf etdiyini diqqətə çatdıran Qərargah rəhbəri deyib ki, burada dağıdılmış infrastruktur bərpa olunur, kəndlər və şəhərlər yenidən qurulur, həyat getdikcə daha çox canlanır. Beş il ərzində dövlətimizin başçısı işğaldan azad olunmuş ərazilər üzrə 500-dən çox tədbirdə iştirak edib, müxtəlif təyinatlı 159 layihənin təminini qoyub, 133 infrastruktur obyektinin açılışını edib.

Dayanıqlı məskunlaşma təmin edilir

Postmüharibə dövründə qarşıya qoyulan əsas hədəflərdən biri işğaldan azad olunmuş ərazilərin məskunlaşdırılması ilə bağlıdır. Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində “Ağıllı kənd” konsepti ilə inşa olunan yaşayış məntəqəsinə 2022-ci ilin may ayında ilk ailələr köçürülüb. Bundan sonra ərazilərimiz bərpa olunduqca Qarabağa köç kar-

vanlarının sayı da artıb. İclasda bildirilib ki, Böyük Qayıdış proqramının uğurlu icrası və dayanıqlı məskunlaşmanın təmin olunması istiqamətində mühüm işlər görülür, işğaldan azad olunmuş ərazilərdəki 14 yaşayış məntəqəsinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı artıq təmin edilib. Bütövlükdə hazırda dövlət və özəl sektorlarda işləyənlər, həmçinin təhsil alanlar da daxil olmaqla, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 43 mindən çox insan yaşayır və fəaliyyət göstərir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası və məskunlaşdırılması istiqamətində müxtəlif təyinatlı layihələr paralel şəkildə reallaşdırılır. İclas iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb ki, dayanıqlı məskunlaşmaya nail olmaq üçün geri qayıdan keçmiş məcburi köçkünlərin məşğulluq məsələlərinin həlli əsas hədəflər-

edir.

11 kvartalda 66 binanın tikintisi işləri davam etdirilir

Qərargah rəhbəri işğaldan azad edilmiş ərazilərdə şəhər-kənd integrasiyasının gücləndirilməsi və regionların digər ərazilərlə dayanıqlı əlaqəsinin təmin olunması məqsədilə nəqliyyat infraqurultunun qurulması istiqamətində ardıcıl tədbirlərin həyata keçirildiyini qeyd edib. Hazırda ümumi uzunluğu 2644 kilometrə çatan 40 avtomobil yolunun inşası davam etdirilir, uzunluğu 224,1 kilometr olan 7 yolda işlər artıq yekunlaşıb.

İclasın sonunda Qərargahın rəhbəri Samir Nuriyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən bərpa-quruculuq işlərinə mühüm əhəmiyyət verdiyini bildirib, dövlətimizin başçısının qarşıya qoyduğu vəzi-

dən biridir. Bu məqsədlə kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyətin genişləndirilməsi, biznes mühitinin stimullaşdırılması və iqtisadi fəallığın təşviqi istiqamətlərdə zəruri tədbirlər görülür. Artıq Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində sakinlərlə kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların əkin məqsədilə istifadəyə verilməsi üçün icarə müqavilələri bağlanıb, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yaradılmış sənaye məhəllələrində sahibkarlıq fəaliyyəti genişləndirilir və investisiyalar cəlb

fələrin icrası istiqamətində müvafiq tapşırıqları iştirakçıların diqqətinə çatdırıb. Səfər çərçivəsində Ağdam şəhəri ərazisində bir sıra obyektlərə, o cümlədən Ağdam Dəmir Yolu və Avtovağzal Kompleksinə, Ağdam Muğam Mərkəzinə və Ağdam İmarət Kompleksinə baxış keçirilib.

İnşasına ötən ildən başlanılmış 2-ci yaşayış məhəlləsi ilə tanışlıq çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin

xüsusi nümayəndəsi tərəfindən qeyd olunub ki, hazırda 11 kvartalda 66 binanın tikintisi işləri davam etdirilir. Məhəllədə ümumilikdə 60 yaşayış, 6 qeyri-yasayış binası olmaqla, 1268 mənzilin, həmçinin qazanxananın, uşaqlar üçün əyləncə mərkəzinin, idman meydançalarının inşası nəzərdə tutulur.

Daha sonra Ağdam Cümə məscidi ziyarət edilib. İşğal dövründə - 2000-ci il mayın 9-da Ümummilli Lider Heydər Əliyevə təqdim olunan daş parçasının aid olduğu məscid Heydər Əliyev Fondu tərəfindən əsaslı bərpa edilib. Məscidin qırıq minarəsi və içindəki daşları, giriş qapısı bərpa olunub, fəsadı tarixi görkəminə uyğun restavratsiya edilib.

Sonda dövlətimizin başçısının 2021-ci il 28 may tarixli fərmanı ilə yaradılmış Ağdam Sənaye Parkına yola düşən Əlaqələndirmə Qərargahının üzvləri burada sahibkarlıq subyektləri üçün təmin edilmiş şəraitlə tanış olublar. Sənaye Parkı barədə məlumat verən iqtisadiyyat naziri vurğulayıb ki, 190 hektar ərazini əhatə edən Ağdam Sənaye Parkı rezidentlərin sayına görə ölkədə ikinci sənaye parkıdır. Burada ümumilikdə 31 olmaqla, 27 müəssisə rezident, 4 müəssisə isə qeyri-rezident kimi qeydiyyat alıb. Sənaye Parkında divar kağızının istehsalçısı olan “Mister Decor”, rabitə və işarəvermə, mikroprosessor mərkəzləşmə sistemi avadanlığı istehsalçısı olan “Rail Trans Service”, orta və aşağıgərginlikli qurğu, monoblok beton yarımstansiya və elektrik avtomobilləri üçün şarjdoldurma avadanlığı istehsalçısı olan “Eel Electric” və təhlükəsizlik ayaqqabıları, poliuretan çəkmələr istehsalçısı olan “BAFCO Invest” məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərinin fəaliyyəti barədə məlumatlar təqdim olunub.

Mübariz ABDULLAYEV

Nəqliyyat-logistika habının etibarlı tərəfdaşı

Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu Sammitinə prezidentlik Azərbaycana həvalə edilib

Mayın 21-23-də Almaniyanın Leypsiq şəhərində “Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu 2025” Sammiti keçirilib. Azərbaycanın Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin nümayəndə heyətinin təmsil olunduğu tədbirdə 80-dən artıq ölkədən 1200-dən çox iştirakçı qatılıb. “Qlobal sòklara qarşı nəqliyyatın davamlılığı” mövzusunda həsr olunmuş sammitdə tədbir üzvləri təbii fəlakətlər, pandemiya, kibertəhlükələr və geosiyasi böhranlar kimi pozucu amillərin yaratdığı çətinliklər

fəonunda nəqliyyat sistemlərinin dayanıqlılığının təmin olunması yollarını müzakirə ediblər. Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini Rəhman Hümətov Azərbaycanın qlobal sòklara davamlı nəqliyyat sistemlərinin yaradılması istiqamətində atdığı addımları təqdim edib. O, şəhər infraqurultusunda rəqəmsallaşma, o cümlədən təbii qatılan “Rəqəmsal əkiz” layihəsi, eləcə də yaşıl və dayanıqlı nəqliyyat sistemlərinin inkişafı üzrə gö-

rülən işlər barədə məlumat verib. Nazir müavinini, həmçinin Azərbaycanın regional nəqliyyat layihələrindəki fəal iştirakını və bu sahədə beynəlxalq əməkdaşlığın vacibliyini vurğulayıb. O qeyd edib ki, Qarabağ bölgəsində münafiqşədən sonrakı dövrdə həyata keçirilən bərpa işləri çərçivəsində müasir magistral yolların, hava limanlarının tikintisinə və şəhər infraqurultunun yenidən qurulmasına böyük həcmdə sərmayə yönəldilib. Bu da regionun dirçəlməsi

və nəqliyyat əlaqələrinin canlanması baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Tədbirdə 2025-2026-cı illər üzrə Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu Sammitinə prezidentlik Çilidən Azərbaycana təhvil verilib. Azərbaycan bu vəzifəyə 2023-cü ildə üzv dövlətlərin yekdil qərarı ilə seçilib və ilk dəfə olaraq prezidentlik missiyasını üzərinə götürüb. Belə bir mötəbər forumun rəhbərliyinin Azərbaycana həvalə edilməsi bir daha respublikamızın regionda nəqliyyat mar-

şrutlarında etibarlı tərəfdaş olmasını, bölgənin logistika xəritəsində mühüm yerini təsdiqləyir. Azərbaycan geosiyasi cəhətdən Cənubi Qafqazda, Xəzər dənizinin sahilində yerləşən, bir ölkə olsa da, Mərkəzi Asiya ilə müxtəlif logistika-kommunikasiya xətləri ilə bağlanırları var. Xəzər dənizi bu bölgə ilə Azərbaycanı ayırsa da, praktiki əməkdaşlıq, nəqliyyat, Orta Dəhliz nöqtəyi-nəzərdən möhkəm körpülər qurulub. Orta Dəhliz bu coğrafi-

yaları sıx birləşdirməklə, həm də bütün tərəfdaşların öz nəqliyyat infraqurulturlarını, tranzit xətlərini yeniləşdirmək, müasir kommunikasiya xidmətləri qurmaq üçün də tələbatlar yaradıb. Nəticədə, ötən əsrin ortalarında qurulmuş köhnə logistika və nəqliyyat qovşaqları yenidən qurularaq ən modern xidmət səviyyəsini təmin etməyə imkan verir və həyata keçirilən daşınmaların tezliyi, səmərəliliyi, iqtisadi rentabelliliyi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Asiya və Avropa arasında möhkəm körpülər

Azərbaycanın nəqliyyat infraqurulturu tam qlobal logistika tələbatlarına uyğun müasirləşdirilir, donuz limanları, gəmiqayırma zavodu, dəmir yolu müəssisələrinə yatırılan böyük investisiyalar xüsusi önəm daşıyır. Orta Dəhlizə integrasiya istiqamətində fasiləsiz infraqurulturları yeniləyən ölkəmiz Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttini modernləşdirib, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarəti Limanının yükötürmə və yükötürmə gücünü artırıb, qonşu ölkələrlə nəqliyyat bağlantılarının çevikliyini təmin edib. Nəticədə son illərdə təkə Mərkəzi Asiyadan yox, həmçinin Azərbaycanın ərazisindən keçməklə Çindən Avropaya və əks istiqamətdə daşınan yüklərin həminin artması qeydə alınıb.

Hazırda Orta Dəhlizdə yer almaq üçün Avropa İttifaqı (Aİ) ölkələrinin təklifləri dayanmadan

artır. Polşa, Litva, Sinqapur, Bolqarıstan və Rumıniyanın müvafiq qurumlarının nümayəndələri mövcud nəqliyyat şəbəkələrinin əlaqələndirilməsi üçün tədbirlər sənariyi hazırlanacağını vurğulayıblar. Eləcə də digər Aİ ölkələrinin bu nəqliyyat ailəsinə qoşulması

veriliş və strateji mövqə bu nəqliyyat qovşağının da hərəkətliyinin artması fonunda imkanlarını davamlı şəkildə böyüdür.

çoxşəbəkəli habın əhəmiyyətini daha da artırır.

Göründüyü kimi, Azərbaycanın əsas oyunucu və mərkəzi coğrafiya olduğu Orta və ya TransXəzər Dəhlizinin fiziki-coğrafi sxemi nəhəng bir geoiqtisadi platformaya çevrilir.

Azərbaycanın “Şimal-Cənub” nəqliyyat alyansını yaratdığı ölkələrlə sıx iqtisadi-ticari münasibətləri, birgə enerji-nəqliyyat

“Şimal-Cənub” və Orta Şərq nəqliyyat coğrafiyasında yeni reallıqlar

proqramları sözügedən nəqliyyat dəhlizinin də qlobal əhəmiyyətini artırır.

Azərbaycan, həmçinin birləşdirici və rifahyaradıcı aktor kimi Yaxın Şərq ölkələri və

kəmləndirir. Həmin bölgə ölkələri ilə qarşılıqlı hörmət və maraqları əsasında çox güclü əlaqələrin qurulması yeni iqtisadi təşəbbüslərin, ticari qapıların da açılmasını təşviq edir, müxtəlif

sından sonra əlaqələrin dinamiki daha da genişlənib. Birgə fəaliyyət kursu aparıcı iqtisadi sektorları, o cümlədən energetika, bərpaolunan enerji, nəqliyyat, logistika, turizm, xidmət sahələrini inkişaf etdirmək üçün münbit şərait yaradır. Körfəz Əməkdaşlığı Şurasına üzv ölkələrin bəziləri ilə bir neçə birgə investisiya fondunun yaradılması isə bu integrasiyanın daha da güclənməsinə davamlı töhfələr verəcək.

Beləliklə, Beynəlxalq Nəqliyyat Forumu Sammitinə prezidentliyin Azərbaycana təhvil verilməsi bölgədə yeni nəqliyyat-enerji qovşaqlarında birgə əməkdaşlığın güclənməsi, qlobal tərəfdaşlarla sıx integrasiyaların dərinləşməsi, bütün ölkələrin logistika təhlükəsizliyi, sabitliyi və rifahı üçün mühüm əhəmiyyət daşıyacaq.

E.CƏFƏRLİ

Azərbaycan, həmçinin digər mühüm dəhliz - “Şimal-Cənub” dəhlizinin tərkib hissəsidir. Respublikamızın yerləşdiyi əl-

Cənubi Qafqazda sabitliyin və əbədi sülhün formalaşması üçün davam etdirilən sülh danışıqları 2022-ci ildən etibarən mühüm bir yol qət edib. Əvvəl-

ki dövrlərdə vasitəçilərin iştirakı ilə aparılan, amma heç bir nəticə verməyən proses 2023-cü ilin sonundan etibarən ikitərəfli təmas halında davam etdi-

Sülh üçün...

rilir. Bir ildən artıq müddətdə qarşılıqlı müzakirələr nəticəsində artıq sülh sənədinin 17 maddəsinin hər biri razılaşdırılıb - sülhün imzalanmasına isə cəmi si bir addım qalıb. Ermənistanın bu "bir addım"ı atması bölgədə daimi və əbədi sülhün yaranma-

Ermənistan Konstitusiyası dəyişməli, ATƏT-in Minsk qrupu ləğv olunmalıdır

sına yol açacaq. Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ukraynalı həmkarı Andrey Sibiqa ilə keçirilən birgə mətbuat konfransında bu mövzuya diqqət cəkərək vurğulayıb ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında danışıqlar davam etdi-

rilir. Sülh müqaviləsinin imzalanması üçün Azərbaycanın şərtləri bəllidir: "Bunun üçün Ermənistan konstitusiyasında dəyişiklik edilməli, həmçinin ATƏT-in Minsk qrupu ləğv edilməlidir".

Bu arada Ermənistanın baş

naziri Nikol Paşinyan bildirib ki, Azərbaycanla sülh sazişini Konstitusisiya Məhkəməsi təsdiqləməsə, ölkənin əsas qanununa dəyişiklik edilməsinə şəxsən təşəbbüs göstərəcək. Paşinyan "Yerevan Dialogue" beynəlxalq forumu çərçivəsində deyib: "Saziş Konstitusisiya Məhkəməsinə göndərilməlidir. Burada seçim yoxdur. Əgər Konstitusisiya Məhkəməsi qərara gəlsə ki, saziş Ermənistanın qanunlarına uyğun deyil, mənim şəxsi mövqeyim ondan ibarətdir ki, konstitusiyaya dəyişiklik təşəbbüsü ilə çıxış edəcəyəm. Çünki hesab edirəm ki, sülh imkanı əldən verilməməlidir".

Sabit inkişaf üçün...

Vurğulandığı kimi, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması Cənubi Qafqazın həyatında yeni - sabit və inkişafa yönəlik dövrün başlama perspektivini formalaşdırır. Sülh prosesi yeni iqtisadi-siyasi nizamın mühüm ştrixlərindən birinə çevrilə bilər - məhz imzalanacaq sülh bölgənin həyatında inkişafa yol açacaq, ümumən bölgənin global layihələrdəki iştirakını rəsmiləşdirəcək. Bir sözlə, Azərbaycanın təşəbbüskarı və müəllifi olduğu sülh layihəsinin prioritet istiqamətləri həm də Cənubi Qafqaz üçün inkişaf tempi perspektivi vəd edir.

Nəticə isə uzaqda deyil - artıq 3 aydır ki, tərəflər sənədin detalları ilə bağlı tam razılıq əldə ediblər. Hətta bir müddət fikir ayrılığı yaşanan maddələr də öz həllini tapıb. İllərdir özünün qeyri-konstruktiv mövqeyi ilə regionda sül-

hün və təhlükəsizliyin təmin olunmasına maneçilik törədən, üzünə götdürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməyən Ermənistan tərəfi də artıq sülh anonsları səsləndirir. Bu, rəsmi İrəvanın artıq Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni siyasi-iqtisadi reallıqları qəbul etməsi kimi dəyərləndirilə də, bu ölkənin manipulyativ mahiyyəti kənara qoyula bilməz. Düzdür, ilk baxışdan görünən budur ki, İrəvan yaranan siyasi-iqtisadi

reallıqların sülhü və əməkdaşlığı aktuallaşdırdığını anlayır - belə bir iqtisadi platforma isə indiki zamanda Ermənistan üçün həvə-su kimi lazımlıdır. Sosial problemlərin əsirinə çevrilmiş bu ölkə Azərbaycanın ona tanıdığı imkandan maksimum bəhrələnməli, özünün yeni inkişaf mərhələsini formalaşdırmalıdır. Bunun üçün isə sülhün həm əbədi, həm də dayanıqlı olması üçün son addımlar atılmalıdır.

Konstitusisiya dəyişməlidir...

Nəticə etibarilə, sülh zəmini üçün tələb edilən iki addım atılmışdır - Ceyhun Bayramovun vurğuladığı kimi, Ermənistan tərəfi həm konstitusiyasında müvafiq dəyişikliyi etməli, həm də ATƏT-in Minsk qrupundan birmənalı şəkildə imtina etməlidir. Konstitusisiya məsələsi artıq bir neçə ildir ki, müzakirə predmetidir. Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsi əsasında yazılan konstitusisiya 1995-ci il iyulun 5-də qəbul edilib. Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsinin preambulasında "Ermənistan SSR Ali Sovetinin və Dağlıq Qarabağ Milli Şurasının 1 dekabr 1989-cu il tarixli "Ermənistan SSR-ə yenidən birləşmək haqqında" birgə qərarı qərardan bəhs olunur. Yəni rəsmi olaraq Ermənistan hələ də 4.4 min kv km-lik Azərbaycan torpağına iddia ortaya qoyur.

Azərbaycanın məsələyə münasibəti birmənalıdır. Dayanıqlı sülh yalnız və yalnız Ermənistanın əsas

sənədində dəyişiklik edildikdən sonra imzalanacaq. Artıq bir müddətdir ki, Ermənistanda konstitusiyaya dəyişikliyi ilə bağlı məsələ müzakirə olunur. Qeyd edək ki, Ermənistanın ayrı-ayrı şəxsləri bu dəyişikliyin həm zəruri, həm də vacib olduğunu dəfələrlə dilə gətirib - baş nazir Nikol Paşinyan, XİN rəhbəri Ararat Mirzoyan öz müsahibələrində etiraf ediblər ki, bu məsələ öz həllini tapmalıdır.

Məsələnin isə bir həlli var - konstitusiyada yer alan bu əsassız iddiaların aradan qaldırılması. Bunun üçün isə Ermənistanda müvafiq addımlar atılmalıdır. Prezident

İlham Əliyev də son çıxışlarında bildirib ki, Ermənistan konstitusiyasında Ermənistanın müstəqillik aktına istinad var. O, konstitusiyanın tərkib hissəsidir. Orada isə Azərbaycanın hüquqi, tarixi ərazisinin Ermənistanla birləşməsi haqqında müddəə var və bu, bizə qarşı açıq ərazi iddiası sayılır: "Ona görə Ermənistan konstitusiyasından bu bəndin çıxarılması bizim legitim tələbimizdir. Bu iki şort təmin edildəndə sonra sülh müqaviləsini imzalamaq üçün heç bir maneə olmayacaq. Necə deyirlər, top Ermənistanın tərəfindədir. Əgər doğrudan da Ermənistan sülh müqaviləsini imzalamaq istəyirsə, Azərbaycanın bu iki legitim şortini qəbul etməlidir".

Mirzoyanın yeni yalanları...

rəhbərliyinin yenidən yalan, böhtan və qərəz əsasında çıxışlar etməsi anlaşılan deyil - Mirzoyan ən yaxın keçmişi təhrif edir. 1990-cı illərin əvvəlində erməni işğal zamanı baş verənlər deyəsən "unudulub". Həmin dövrdə yüz minlərlə azərbaycanlı öz doğma yurd-yuvalarından didərgin salınıbmışdı. Ondan qabaq isə 1980-ci illərin sonunda təxminən 300 mindən artıq azərbaycanlı Qərbi Azərbay-

candan qovulmuşdu - onlar etnik təmizləməyə məruz qalmışdılar. Mirzoyanın yalanları isə əsassızdır - 2023-cü ilin payızında Qarabağı tərk edən ermənilər könüllü şəkildə bu addımı atmışdılar. Onların təhlükəsizliyi tam təmin olunmuşdu. Mirzoyanın böhtana əsaslanan fikirləri isə nəticə etibarilə sülhə zərərli başqa bir anlam daşımır...

P.İSMAYILOV

ATƏT-in Minsk qrupu ləğv edilməlidir...

Ermənistan eyni mövqeni ATƏT-in Minsk qrupu ilə bağlı da nümayiş etdirməlidir - Azərbaycan haqlı olaraq bildirir ki, Qarabağ münaqişəsinin bitməsi Minsk qrupunun da fəaliyyətini yekunlaşdırır. ATƏT-in Minsk qrupu münaqişənin tənzimlənməsində vasitəçi mexanizm kimi formalaşdırılmışdı. Artıq

"Qarabağ münaqişəsi" adlı bir mövhum mövcud olmadığı üçün, belə bir "vasitəçi mexanizmə" də ehtiyac qalmır. Azərbaycan ilə Ermənistan arasındakı münasibətlər global gündəliyi maraqlandıran bir məsələ deyil, ikitərəfli kontekstdə həll olunan bir məsələdir - nəticə etibarilə, ATƏT-in

Minsk qrupunun mövcudluğuna real olaraq ehtiyac duyulmur.

Ermənistan isə bu məsələdə də ləng davranır. Halbuki, bunu yerinə yetirmək daha asandır. Bu və ya digər şəkildə dövlətin müvafiq strukturları bununla bağlı qərar verib elan edə bilərlər. Ermənistan isə başqa bir yol tutur.

Erməni Apostol Kilsəsinə xatırlatma...

Qərbi Azərbaycanda mövcud olmuş 300-ə yaxın məscid Ermənistan tərəfindən məhv edilib

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurasının qərarı ilə İrəvan qazısı təyinatı təkcə dini idarəçilik aktı deyil, həm də milli-mənəvi varisliyin rəsmi olaraq tanınmasıdır. Bir zamanlar İslam mədəniyyətinin, dini təhsil və maarifçilik baxımından Cənubi Qafqazın mərkəzlərindən olan İrəvanın dini irsinin bərpası xalqımızın ruhuna qayıdırdı. Qeyd edək ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində İrəvan Qazılığı ilə bağlı Əsasnamə də qəbul olunub. İrəvan Qazılığı ilkin mərhələdə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin binasında yerləşəcək. Səsvərmə nəticəsində Bəxtiyar Nəcəfov İrəvan qazısı seçilib.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, şeyxülislam Allahşükür Paşazadə bildirib ki, bu təyinat İrəvan bölgəsində dini fəaliyyətin yenidən təşkili, tarixi-mənəvi irsin qorunması və dini dəyərlərin yaşadılması baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. İrəvan Qazılığının bərpası mənəvi varlığımızın dirçəldilməsi, tarixi yaddaşımızın bərpası baxımından çox önəmli məsələdir. Şeyxülislam onu da qeyd edib ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi İrəvan Qazılığının yenidən bərpa olunmasını zamanın çağırışı və tarixi ədalətin təntənəsi kimi qiymətləndirir.

Qərbi Azərbaycan İcması Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurasının İrəvan Qazılığının fəaliyyətini bərpa edilməsi, İrəvan Qazılığının

Əsasnaməsinin təsdiq edilməsi və İrəvan qazısının seçilməsi barədə qəbul etdiyi qərarları alqışlayıb. "Xatırladıq ki, İrəvan şəhərindəki Göy məscid is-

İcma: Bu qərar tarixi ədalətin bərpası baxımından əhəmiyyətli addımdır

tisna olmaqla, Qərbi Azərbaycanda mövcud olmuş 300-ə yaxın məscidin hamısı Ermənistan tərəfindən məhv edilib. Eyni zamanda, 500-dən artıq qəbiristanlığı dağıdılıb, azərbaycanlıların mədəni və dini irsi sistemli şəkildə yer üzündən silinib. Bu, beynəlxalq hüququn və insan haqlarının kobud şəkildə pozulmasıdır",-deyə İcma bəyan edib.

Həmçinin, vurğulanıb ki, İrəvan Qazılığının fəaliyyətinin bərpası dini etiqad azadlığının təmin edilməsi, Qərbi Azərbaycanda multikultural mühitin yenidən canlandırılması və tarixi ədalətin bərpası baxımından əhəmiyyətli bir addımdır. Bu qərar, eyni zamanda, Ermənistanın zorla çıxarılmış azərbaycanlıların öz tarixi torpaqlarına qayıdışına xidmət edən

mühüm bir inkişafdır. Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistan hökumətindən azərbaycanlıların Göy məsciddən sərbəst istifadəsinə şərait yaratmağı, dağıdılmış məscidləri və azərbaycanlılara məxsus digər mədəni abidələri bərpa etməyi və Qərbi Azərbaycandan qovulmuş azərbaycanlıların öz doğma torpaqlarına təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə qayıdışına şərait yaratmağı tələb edib. "Biz dünyaya dövlətlərini, BMT-ni və digər müvafiq təşkilatları Ermə-

nistanın törətdiyi haqsızlıqların aradan qaldırılması üçün bu dövlətə təzyiq etməyə çağırırıq", - deyə İcmanın yaydığı bəyanatda vurğulanıb.

Erməni Apostol Kilsəsi siyasiləşmiş quruma çevrilib

Qərbi Azərbaycan İcması Erməni Apostol Kilsəsinin Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) Qazılar Şurasının İrəvan Qazılığının bərpa edilməsi barədə qərarı ilə bağlı yaydığı bəyanatda qınayıb. Sözügedən bəyanatında azərbaycanlılara qarşı irqi nifrət aşılayan və inkarçı mövqəyi sərgiləyən Erməni Apostol Kilsəsi humanizm dəyərlərindən uzaq, siyasiləşmiş bir qurum olduğunu və əsl məqsədinin öldürü arada nifaqı dərinləşdirmək olduğunu bir daha sübut edir. İcma bəyan edib ki, Erməni Apostol Kilsəsinin xalqlar arasında harmoniya,

dinlərarası dialoq və sülhə töhfə vermək əvəzinə nifrət aşılaması, Qərbi azərbaycanlıların qayıdışına, onların dini etiqad azadlıqlarına, dini və mədəni irsinin bərpasına qarşı çıxması ciddi narahatlıq doğurur. Qərbi Azərbaycan İcması dünya ictimaiyyətinə müraciət edərək, Erməni Apostol Kilsəsinin irqi ayrı-seçkiliyə əsaslanan siyasiləşmiş addımlarını pisləməyə çağırıb.

Əslində, Ermənistan Apostol Kilsəsinin belə bir mövqeyi təsədüfi deyil. Çünki ermənilərin uzun illərdir ki, azərbaycanlılara qarşı soyqırımı və işğal siyasətin-

də erməni kilsəsi hər zaman "aparıcı" rol oynayıb. Hələ ötən əsrin əvvəllərində başlanan bu planda erməni kilsəsi vahid mərkəz kimi çıxış edib. Erməni siyasi partiyaları, əsasən də "Daşnak-sütyun" partiyası, erməni silahlı birləşmələrinin azərbaycanlılara qarşı basqınlarında aparıcı rol oynamağa başlayanda bütün proseslər kilsə tərəfindən idarə edilib, tədbirlər kilsələrdə keçirilib, kilsələr silah anbarı kimi istifadə olunub. Eləcə də kilsə xadimləri azərbaycanlılara qarşı hücumlarla bağlı çağırışlar ediblər.

Erməni kilsəsi humanizmi yox, zorakılığı "tərənnüm" edir

Müasir dövrdə də Azərbaycan torpaqlarına qarşı işğalçılıq ideologiyasının əsas ilhamvericilərindən biri məhz erməni kilsəsi və onun başında dayanan katolikos II Qaregindir. Məlumdur ki, keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin pozmağa çalışır. Erməni kilsəsi hazırda da Ermənistan vətəndaşlarını revanşizmə çağırır, sülh əvəzinə

yüksəkdir. II Qaregin dəfələrlə işğalçılıq siyasətini davam etdirmək məqsədilə maliyyə yardımları üçün erməni diasporuna çağırışlar edib. İnsani dəyərlərdən uzaq olan erməni katolikosu, din adı ilə təxribat yaradır, sülhə doğru addımları pozmağa çalışır. Erməni kilsəsi hazırda da Ermənistan vətəndaşlarını revanşizmə çağırır, sülh əvəzinə

müharibə təşviq edir. Bu baxımdan, Erməni Apostol Kilsəsinin İrəvan Qazılığının bərpasına aqressiv yanaşma ortaya qoyması təəccüb doğurmamalıdır. Lakin bütün hallarda Qərbi azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıdışı onların hüququdur. O cümlədən, İrəvan Qazılığı da tarixi şəhərimizdə fəaliyyətini bərpa etməlidir. Ermənilərin etirazlarına baxmayaraq, tarixi ədalət öz yerini tapacaq. Proseslər bu hədəfə doğru gedir.

Nardar BAYRAMLI

Dost, qardaş və strateji tərəfdaş ölkə

Azərbaycan və Pakistan daim bir-birini dəstəkləyir

Azərbaycanla Pakistan İslam Respublikası dost və qardaş ölkələrdir. Uzun illərdir ki, ölkələrimiz həm ikitərəfli, həm də müxtəlif platformalar çərçivəsində fəal əməkdaşlıq edirlər.

Hər iki ölkə arasında münasibətlər tarix, mədəniyyət, din, həmrəylik və qarşılıqlı dəstək üzərində qurulub. Azərbaycan-Pakistan münasibətlərinin yüksələn xətlə inkişafına həm dövlətlər səviyyə-

sində qətiyyətli siyasi iradə nümayiş etdirilir, həm də buna cəmiyyətlərimizin böyük istəyi var. Bugünlərdə Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla Pakistanın Baş nazirinin müavini,

xarici işlər naziri Məhəmməd İshaq Dar ilə telefon danışığında aparılan müzakirələr də bunun göstəricisidir.

Qeyd edək ki, nazirlər arasındakı telefon danışığında Azərbaycan-Pakistan strateji

tərəfdaşlığından irəli gələn məsələlər, ikitərəfli, çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin müxtəlif aspektləri müzakirə olunub. Mövcud strateji əməkdaşlıq əlaqələri yüksək qiymətləndirilərək, gələcək

təmaslar üzrə planlar nəzərdən keçirilib. Telefon söhbəti zamanı, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Münasibətlərdə artan dinamika

Xatırladaq ki, Pakistan Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətlərdən biridir. Diplomatik əlaqələrin əsası isə 1992-ci ilin iyununda qoyulub. Bakıda Pakistan səfirliyi 1993-cü ilin martında açılıb, Azərbaycan İslamabadda öz diplomatik missiyasına 1997-ci ilin avqustunda başlayıb. İki dövlət arasında münasibətlərin inkişafında Ulu Öndər Heydər Əliyev böyük xidmətlər göstərmişdir. Hazırda bu siyasət Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. İki ölkənin liderlərinin və yüksək səviyyəli rəsmilərinin tez-tez Bakıya və İslamabadda səfərlər etmələri Azərbaycanla Pakistan arasında münasibətlərin artan dinamikanı təcəssüm etdirir. Azərbaycanla Pakistan arasında siyasi münasibətlər, həmçinin xarici işlər nazirlikləri, digər qurumlar, eləcə də parlamentlər səviyyəsində də davam edir.

2015-ci il martın 11-14-də imzalanan "Azərbaycan Respublikası ilə Pakistan İslam Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq

haqqında Birgə Bəyannamə" ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin inkişafına böyük töhfə verib. Prezident İlham Əliyevin 2024-cü il iyulun 11-12-sini əhatə edən dövlət səfəri isə Azərbaycan və Pakistan arasındakı strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin daha da gücləndirilməsi və bütün sahələr üzrə əməkdaşlığın hərtərəfli genişləndirilməsi baxımından tarixi önəm kəsb edir. Eyni zamanda, cari ilin fevral ayında Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərifin Azərbaycana səfəri də ikitərəfli əlaqələrimizin inkişafında vacib rol oynayır. Bu səfərlər zamanı əməkdaşlığın müxtəlif sahələrini əhatə edən çoxlu sayda sənədlərin imzalanması münasibətlərin yüksək inkişafının göstəricisidir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan və Pakistan arasında çoxşaxəli münasibətlər mövcuddur. Hər iki ölkə bir-birinə sıx dostluq əlaqələri ilə bağlıdır. Dövlətlər arasında əməkdaşlıq siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik, mədəniyyət, müdafiə və digər sahələrdə davamlı

olaraq inkişaf edir. Bu dost ölkə keçmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı öz qəti mövqeyini də hər zaman bildirib. Belə ki, Pakistan Azərbaycana dəstək vermək və həmrəylik nümayiş etdirməklə bu günə kimi Ermənistanla diplomatik əlaqələr qurmayıb, onu bir dövlət kimi tanımayıb. Həmçinin, Pakistan Senatının Xarici Əlaqələr Komitəsi Xocalı faciəsini soyqırımı kimi tanıyıb.

Eyni mövqe, etibarlı tərəfdaşlıq

giyaları, səhiyyə və əczaçılıq, tekstil və farmakoloji preparatlar, xüsusilə bütün mümkün domenlərdə birgə müəssisələrin qurulması və digər sahələrdə əməkdaşlıq edirlər. Eyni zamanda, Heydər Əliyev Fondunun Pakistanda həyata keçirdiyi bir sıra humanitar və xeyriyyə xarakterli layihələr də ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafına mühüm töhfə kimi dəyərləndirilir. Belə ki, fond "Tolerantlığın ünvanı - Azərbaycan" layihəsi çərçivəsində Pakistanda bir neçə məktəbin yenidən qurulmasına dəstək nümayiş etdirib. Bu baxımdan, Pakistanda qızlar üçün yeni məktəbin tikintisi, İslamabadda, eləcə də Pakistanın digər əyalətlərində silsilə humanitar aksiyalar da xeyriyyəçilik tədbirləri sırasında yer alır.

Azərbaycanın bu dost ölkə ilə əməkdaşlığında hərbi amil də hər zaman mühüm rol oynayıb.

44 günlük Vətən müharibəsində Pakistan birmənalı olaraq Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyib. Azərbaycan da Kəşmir məsələsində həmişə Pakistanın mövqeyini müdafiə edib. Bu qarşılıqlı dəstək qarşılıqlı əməkdaşlığımızın qardaşlıq xüsusiyyətini əks etdirir. Bütün bunların fonunda ölkəmizin Pakistana güclü daşqınlar səbəbindən maddi yardım etməsi qardaşlığın növbəti bir nümunəsidir. Bu addımı ilə Azərbaycan hər zaman dost ölkənin yanında olduğunu təsdiqləyir. Eləcə də, bu yaxınlarda Hindistan və Pakistan arasında baş vermiş hərbi qarşıdurma zamanı da dövlətimiz rəsmi İslamabadda dəstək ifadə edib. Bütün bunlar qarşılıqlı əlaqələrimizin dostluq, qardaşlıq və strateji tərəfdaşlıq prinsipləri əsasında davam etməsinin əyani göstəriciləridir.

Nardar BAYRAMLI

Rusiya-Ukrayna cəbhəsində növbəti gərginlik

Rusiya ilə Ukrayna arasında hərbi hücumların yenidən aktiv fazaya keçməsi növbəti dəfə cəbhədə gərginliyi artırır. Müharibə meydanı ilə yanaşı, diplomatik müstəvidə də vəziyyət ürəkaçan sayılmır -

hətta bəzi siyasətçilər İstanbul görüşləri ilə bağlı ümidlərin yerlə-yeksan olması fikrindədirlər. Dünənə qədər qalıcı sülhdən, atəşkəsdən danışan tərəflər yenidən silahlara əl atır, insanlar ölür.

Aİ təzyiqləri artıracaq mı?

Qeyd edək ki, mayın 25-nə keçən gecə Rusiya pilotsuz təyyarələr və qanadlı raketlərdən istifadə etməklə Ukrayna ərazisinə hücum edib. Xarici KİV-lərin məlumatına görə, 13 bölgəyə edilən həmlələr

nəticəsində 12 nəfər həlak olub, 60-dan çox insan yaralanıb. Ukrayna Hərbi Hava Qüvvələrinin məlumatına görə, bu hücum müharibə başlayan bəri ən böyükmüqyaslı hücum kimi yadda qalıb.

Kallas təzyiqi artırmağa çağırış etdi...

Bu isə nəticə etibarilə "köhnə rəqiblər" üçün yeni diplomatik müharibə deməkdir. Xüsusilə, Avropa ABŞ-ın sülh təşəbbüslərinin puça çıxdığını deməkdən "yorulmur". Onların qənaətinə görə, Avropanın sülh masasında təmsil olunması hazırkı nəticələrə yol açıb. Avropa kontingenti vəziyyətin daha da mürəkkəbləşəcəyini düşünür - hətta, bütün Qərbi Rusiyaya qarşı açıq mübarizəyə səsləyir. Belə ki, Avropa İttifaqının (Aİ) xarici işlər və təhlükə-

sizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Kaya Kallas Qərb ölkələrini Ukraynaya qarşı hərbi əməliyyatları dayandırmaq üçün Rusiyaya məksimüm beynəlxalq təzyiq göstərməyə çağırıb. Bu barədə siyasətçi Rusiya ordusunun Ukraynaya kütləvi zərbələrindən sonra sosial şəbəkədə yazıb. "Biz bu müharibəni dayandırmaq üçün Rusiyaya ən güclü beynəlxalq təzyiqi göstərməliyik", - o qeyd edib.

Onun fikrincə, Rusiya Ukraynanı məhv etməyə ça-

lışır və genişmiqyaslı hücumlar da bunu təsdiqləyir. Avropanın baş diplomatı bundan əvvəl ABŞ-ın münaqişənin həlli ilə bağlı danışıqlar zamanı Moskvaya hələ də yetərinə təzyiq göstərməməsindən narazılığını bildirmişdi.

zərbəsi Rusiyaya qarşı yeni sanksiyalar üçün kifayət qədər səbəbdir. Rusiya bu müharibəni uzadır və hər gün öldürməyə davam edir. Bütün dünyada həftəsonu, istirahət vaxtıdır. Amma müharibə ara günlərində olduğu kimi, həftə sonlarında da da-

Almaniyadan qəti tələb: Dərhal dayandırın...

davam etdirmək istəyir. Qeyd edək ki, Vadefül Kiyevin müttəfiqlərini Rusiyanın Ukraynanı kütləvi şəkildə atəşə tutmasına cavab olaraq Moskvaya qarşı əlavə sanksiyalar tətbiq etməyə çağırıb. "Putin sülhdə maraqlı deyil, o, bu müharibəni davam etdirmək istəyir və biz buna imkan verməməliyik, ona görə də Avropa İttifaqı əlavə sanksiyalar tətbiq etməlidir", - Vadevful ARD televiziyasında deyib. Almaniyanın XİN rəhbəri Qərb ölkələrini müharibə başlayan bəri Rusiya tərəfindən Ukraynanı ən böyük atəşə tutması-

na "qətiyyətli reaksiya" verməyə çağırıb. "Biz bunu qəbul edə bilmərik" deyən Vadefül əlavə edib ki, bu siyasət Rusiyanı danışıqlar masasına oturtmaq üçün çox cəhd edən ABŞ prezidenti Donald Trampa da təhqirdir.

Məsələyə ABŞ-ın da münasibəti kəskinədir. ABŞ prezidenti Donald Trampın Ukrayna üzrə xüsusi nümayəndəsi Keyt Keloq bəyan edib ki, Moskvaya açıq-aşkar Cenevrə konvensiyalarını pozur. O bildirib ki, bu hücumlar biabırçılıqdır: "Qətləri dayandırın. Atəşi dayandırın - dərhal".

Rusiya hədəflərini sayır, Ukrayna isə dəstəyini artırılmasını tələb edir

Rusiya isə Ukrayna ərazisinə zərbələr endirərkən yalnız hərbi obyektlərə hücum edildiyini bildirib. Bu barədə Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov brifinq zamanı danışıb. O qeyd edib ki, bu, Ukraynanın etdiyi hücumlara cavabdır: "Biz ukraynalıların hədəflərimizi ne-

cə vurduğunu görürük. Bu, cavab zərbəsidir və məhz hərbi hədəflərə yönəlib".

Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenski isə ABŞ, Aİ və digər müttəfiqlərini Moskvaya qarşı yeni sanksiyalar tətbiq etməyə çağırıb. Zelenski "Telegram"da yazıb: "Rusiyanın hər bir belə terrorçu

vam edir. Buna göz yummaq olmaz. Amerikanın susması, dünyada başqalarının susması yalnız Putini ruhlandırır. Rusiya rəhbərliyinə həqiqətən güclü təzyiqlər olmasa, bu qəddarlığın qarşısı alınmayacaq. Sanksiyalar mütləq kömək edəcək".

Aİ-nin aparıcı dövlətləri də məsələyə kəskin reaksiya göstərirlər. Məsələn, Almaniyanın xarici işlər naziri Yohan Vadefül bildirib ki, Rusiya sülhdə maraqlı deyil və müharibəni

Qeyd edək ki, mayın 20-də Aİ ölkələri Rusiyaya qarşı 17-ci sanksiyalar paketini təsdiqləyib. Buraya "kölgə donanması"ndan olan 189 gəmi daxil edilib. Kallasın sözlərinə görə, paketə "hibrid təhdidlərlə mübarizə və insan hüquqlarının müdafiəsi" tədbirləri də daxildir. O, həmçinin Avropa İttifaqının Rusiyaya qarşı əlavə məhdudlaşdırıcı tədbirlərlə bağlı gördüyü işlər barədə məlumat verib. Aİ-nin sanksiyalar paketinin məzmununu əhatə edən press-relizində bildirilir ki, yeni sanksiyalar Rusiyanın davam edən müharibəsinin xərclərini artırır, onun onsuz da gərgin və kövrək iqtisadiyyatına təzyiq xarakteri daşıyır. Bu, Aİ-nin Ukraynaya davamlı və sarsılmaz dəstəyinin bariz signalı kimi xar-

17 sanksiya paketi...

rakterizə olunur. Bu paket həm də fiziki və hüquqi şəxslərin sanksiya siyahısını genişləndirir. Bundan əlavə, Yaponiyanın enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Saxalin-2 layihəsi üçün neftin qiymətinin yuxarı həddi ilə bağlı mövcud azadlığı genişləndirir. Aİ sanksiya siyahısına kölgə neft tankerləri donanmasının bir hissəsi olan və ya Rusiyanın enerji gəlirlərinə töhfə verən daha 189 gəmi əlavə edib və onların siyahıdakı ümumi sayı 342-yə çatıb. Paketə həmçinin Rusiyanın hərbi-sənaye kompleksinə birbaşa

və ya dolayı dəstək verən, o cümlədən sanksiyalardan yayınmada iştirak edən 31 yeni şirkət də daxil olunub. Fərdi sanksiyalar üzrə siyahıya isə daha 75 şəxsin adı əlavə olunub. Sanksiya siyahısına Rusiya Müdafiə Nazirliyinin Radiasiya, Kimyəvi və Bioloji Müdafiə Qoşunları, 27-ci Mərkəzi Elmi-Tədqiqat İnstitutu və 33-cü Mərkəzi Tədqiqat və Sınaq İnstitutu da daxildir. Aİ qarşdakı dövrə yeni sanksiyalar paketinin hazırlandığını da anons edib.

P.İSMAYILOV

Azərbaycan Ukraynaya humanitar yardımları davam etdirəcək

Nardar BAYRAMLI

Rusiya-Ukrayna müharibəsi böyük humanitar fəsadlara səbəb olub. Müharibə başlayan bəri milyonlarla ukraynalı doğma

ev-eşiyini tərk edərək xarici ölkələrə sığınmaq məcburiyyətində qalıb. Ölkədən çıxma bilməyən insanlar isə mülki infrastrukturun dağılması səbəbindən su, qaz, elektrik enerjisi ilə təminatda ciddi çətinliklər çəkir. Azərbaycan da müharibə və onun ağır fəsadları ilə üzləşən ölkədir. Respublikamız müstəqilliyinin elə ilk vaxtlarından Ermənistanın təcavüzkarlıq siyasəti ilə üzləşdi. Bu təcavüz siyasəti 30 il davam etdi. Ermənistanın törətdiyi müharibə cinayətləri səbəbindən bir milyondan çox soydaşımız ağır qaçqınlıq və məcburi köçkünlük taleyi yaşamamaq məcburiyyətində qaldı.

Müharibənin törətdiyi humanitar fəlakətlərin nə demək olduğunu yaxşı bilən Azərbaycan Ukrayna xalqının üzləşdiyi çətinliklərə biganə qalmır. Respublikamız Ukraynaya yardımlar göndərən ilk ölkələr sırasında yer alır. Müharibə başlayandan sonra Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq ölkəmizdən Ukraynaya humanitar yardımlar göndərilib. Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov 2024-cü ilin iyun ayında Almanyanın paytaxtı Berlində keçirilmiş Ukraynanın Bərpası Konfransında iştirak və çıxış edib. Çıxışı zamanı nazir bu ölkəyə göndərilən humanitar yardımlar və s. barədə məlumat verib.

İqtisadi, enerji və nəqliyyat sahələrində əməkdaşlığın imkanları

Prezident İlham Əliyev mayın 25-də Ukraynanın xarici işlər naziri Andrey Sibişanı qəbul edərkən də bu mövzu diqqət mərkəzində olub. A.Sibişa Azərbaycan dövləti tərəfindən Ukraynaya göstərilən humanitar yardımlara görə təşəkkürünü bildirib, xüsusilə İrpen şəhərində həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyətini vurğulayıb. O, Azərbaycan

canın Ukraynanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə göstərdiyi dəstəyə görə bir daha minnətdarlığını ifadə edib. Prezident İlham Əliyev isə Azərbaycan tərəfindən Ukraynaya humanitar yardımının bundan sonra da davam etdiriləcəyini bildirib.

Azərbaycan və Ukrayna XİN başçıları görüşündə iki ölkə arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinə əsaslanan əməkdaşlıq gündəliyinin aktual məsələləri, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji, nəqliyyat və humanitar sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı imkanları ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. İki ölkənin müxtəlif sahələrdə iqtisadi əlaqələrinin inkişafı perspektivlərinin olduğunu qeyd edən tərəflər Azərbaycan ilə Ukrayna arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə Hökumət Komissiyasının işinin əməkdaşlığın inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini bildiriblər. Tərəflər, həmçinin regional və beynəlxalq təhlükəsizlik məsələlərini müzakirə edərək, bu kontekstdə qarşılıqlı maraq doğuran mövzular üzrə fikir mübadiləsi aparılıb.

Türkiyə danışıqları müsbət dəyərləndirilir

Nazirlərin mətbuat konfransında isə Azərbaycan XİN-in başçısı Ceyhun Bayramov qeyd edib ki, ölkəmiz tezliklə atəşkəsin əldə edilməsinin tərəfdarıdır. “Mayın 15-də Türkiyədə keçirilən danışıqları müsbət dəyərləndiririk”, - deyən nazir Azərbaycanın uzunmüddətli sülhün əldə olunmasını arzuladığını bildirib, müharibənin ilk günlərindən ölkəmizin Ukrayna tərəfinə humanitar dəstək göstərdiyini xatırladı.

A.Sibişa isə “Ukraynanın müharibədən sonra bərpası üçün bir proses olacaq və burada Azərbaycanın dəstəyini gözləyirik. Xüsusilə minatəmizləmə sahəsində əməkdaşlığa üstünlük veririk”-deyə vurğulayıb.

Xatırladaq ki, ölkəmizdən Ukraynaya tə-

darük olunan humanitar yüklərin tərkibinə dərman vasitələri, tibbi sərfiyyat malları, tibbi avadanlıqlar, ərzaq və s. daxildir. Bunlarla yanaşı, müharibədən zərər çəkmiş, ailə üzvlərini itirmiş bir qrup ukraynalı uşaqlar tibbi və sosial-psixoloji reabilitasiya məqsədilə Azərbaycana götərilib. İrpen şəhərində hərbi əməliyyatlar nəticəsində dağılmış Zərifə Əliyeva adına 12 saylı məktəb tam bərpa edilib.

Bütün bunları bir sıra konkret nümunə ilə də söyləyə bilərik. Məsələn, Kaxovka su anbarının partladılması ilə yaranmış humanitar böhranla əlaqədar Azərbaycandan Ukraynaya humanitar yardım partiyası göndərilib. Humanitar yüklər su borularından, suyun vurulması üçün nasoslardan, xilasedicilə jiletlərdən ibarət olub.

SOCAR-ın davamlı dəstəyi

Qeyd edək ki, müharibə başlayandan bəri ölkəmizin müxtəlif dövlət qurumları və özəl şirkətlər Ukraynaya humanitar dəstək kampaniyasına qoşulublar. Belə ki, Ukrayna tərəfindən daxil olmuş mürciətlərə cavab olaraq, mövcud vəziyyətlə əlaqədar zərər çəkmiş ərazilərin elektrik enerjisi ilə dayanıqlı təchizatının bərpası məqsədilə Azərbaycan tərəfindən Ukraynaya əsas elektrik avadanlıqlarından ibarət humanitar yardım göndərilib. Bu prosədə Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti, Energetika Nazirliyi də yaxından iştirak edib. Zəruri avadanlıqlarla yanaşı, Ukraynaya yanacaq da göndərilib. Bu da xilas etmə əməliyyatlarında istifadə olunan

texnikalar üçün nəzərdə tutulub. Bundan başqa, Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin Ukrayna nümayəndəliyi (SOCAR Energy Ukraine) müharibə başlayandan humanitar yardım olaraq təcili tibbi yardım və yağınsöndürən avtomobillərini pulsuz yanacaqda da təmin edib. Azərbaycanın Ukraynaya humanitar yardım göndərməsi isə bu ölkədə xüsusi minnətdarlıqla qarşılanır.

yaradır. “Bu, Rusiya-Ukrayna münaqişəsi kimi geosiyasi təhdidlər fonunda AI-nin hərbi muxtariyyətini möhkəmləndirə bilər. Böyük Britaniyanın fonda qatılması AI-yə NATO ilə daha sıx əməkdaşlıq imkanı verir, çünki bu ölkə hər iki təşkilat arasında mühüm körpü rolunu oynayır. Bundan əlavə, AI-nin müdafiə büdcəsinə Böyük Britaniyanın maliyyə və texnoloji töhfələri layihələrin miqyasının genişlənməsinə münasib şərait yaradacaq, eləcə də AI-nin ABŞ-dan strateji asılılığının azalmasına kömək edəcək. Xüsusi bir məqamı da vurğulayım ki, AI daxilindəki bəzi ölkələr, xüsusən Fransa, bu əməkdaşlığı Avropa müdafiə sənayesinin liderliyini gücləndirmək üçün fürsət kimi görür. Lakin, AI-nin daxili siyasətində Britaniyanın təsirinin artması bəzi üzvlər arasında narahatlıq yarada bilər, çünki Brexit sonrası etimad məsələləri hələ də qalır”.

Böyük Britaniya Avropa lideri rolunda...

“Böyük Britaniya üçün isə Brexit sonrası AI ilə münasibətləri bərpa etmək adına mühüm bir addım sayılacaq. Qeyd edim ki, 150 milyard avroluq müdafiə fonduna çıxış Britaniya şirkətlərinə yeni iqtisadi imkanlar yaradacaq.

Bundan başqa, Britaniya hərbi sənayesinin AI layihələrinə qatılması ölkənin global təhlükəsizlik arenasında təsirini saxlamasına kömək edəcək. Siyasi prizmadan isə, bu, Böyük Britaniyanın Avropa təhlükəsizlik si-

yasətində yenidən söz səhifələrindən biri, bəlkə də birincisi olmasını təmin edə bilər,” - deyərək T.İsmayılov əlavə edib. O qeyd edib ki, Böyük Britaniyanın NATO-dakı liderliyi

ilə AI müdafiə fondu arasında balans saxlaması strateji diplomatik iradə tələb edir: “Bu əməkdaşlıq məsələsində Avropa prizmasından baxdıqda, Rusiya kimi ortaqlar təhdidlərə qarşı vahid mövqə formalaşdırmaqda hər iki tərəfə fayda verəcək. Ancaq Böyük Britaniyanın fonda qatılmasının uzunmüddətli nəticələri AI ilə gələcək danışıqların şərtlərindən asılı olacaqdır”.

Yunis ABDULLAYEV

Ermənistanın müharibə cinayətləri...

Azərbaycan beynəlxalq müstəvidə daim mübarizə aparır!

Yeganə

2020-ci il 27 sentyabr tarixində Azərbaycan xalqı millətdən və kimliyindən asılı olmayaraq vahid şəkildə birləşərək möhtəşəm bir həmrəylik nümayiş etdirdi. İkinci Qarabağ müharibəsi təkcə ərazi bütövlüyünü bərpa etmək məqsədini daşı-mırdı. Eyni zamanda, erməni işğalçı qüvvələrinin törətdikləri sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından mühüm bir mərhələ idi.

44 günlük müharibə Azərbaycan xalqının və dövlətinin gücünü, iradəsini və mübarizliyini bütün dünyaya sübut etdi. Prezident İlham Əliyevin cəbhədəki hərbi əməliyyatları uğurla aparması, eyni zamanda, diplomatik səylərlə beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın haqlı mövqeyinin müdafiə etməsi müharibənin qalibiyyətə başa çatmasını təmin etdi. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri yalnız Ermənistanın işğal etdiyi əraziləri azad etmək deyil, həm də ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün böyük bir iradə nümayiş etdirdi.

Müharibə qanunlarına və ümumbəşəri prinsiplərə zidd...

Mövzunu “Yeni Azərbaycan”a şərh edən Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü, millət vəkili Elman Məmmədov bildirib ki, İkinci Qarabağ müharibəsindəki qələbə, yalnız hərbi müstəvidə deyil, həm də Azərbaycanın müstəqilliyinin və suverenliyinin təmin edilməsi üçün əhəmiyyətli bir addım oldu: “Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü pozan Ermənistanın 30 illik işğal nəticəsində yaranan gərginlik və təhdidlər, 44 günlük müharibə ilə sona çatdı.

Müharibə müddətində Ermənistanın həyata keçirdiyi bir çox qanunsuz hərəkət, beynəlxalq hüquq və insanlıq əleyhinə cinayətlər təşkil edib. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən bu cinayətlər, müharibə qanunlarına və ümumbəşəri prinsiplərə zidd olaraq, Azərbaycanın sülhə və insanlığa qarşı cinayətlərini həyata keçirib. Belə ki, müharibə zamanı Ermənistanın Azərbaycanın dinc əhalisinə qarşı hücumlarının dəfələrlə şahidi olmuşuq. Yalnız hərbi hədəflərin deyil, həm də mülki obyektlərin, evlərin, məktəblərin, xəstəxanaların bombardman edilməsi, bir çox sivil insanın ölümünə və yaralanmasına səbəb olub”.

Qadağan olunmuş silahlardan istifadə

E.Məmmədovun sözlərinə görə, Ermənistanın döyüş zamanı qadağan olunmuş silahları, o cümlədən ballistik raketləri və fosfor bombalarını istifadə etməsi, beynəlxalq hüququn kobud şəkildə pozulmasıdır: “Bu silahların istifadəsi yalnız fiziki zərər verməklə qalmayıb, həm də müharibə sonrası ətraf mühitə və insanların sağlamlığına uzunmüddətli zərər vurub. Müharibə zamanı Azərbaycan ordusunun əsgərləri və mülki vətəndaşlarının cəsəd-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük “Vətən Müharibəsi”ndə qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistan tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, habelə müharibə cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

ləri təhqir olunub, qeyri-insani şəkildə rəfət edilib. Bu, müharibə qanunlarının pozulmasının ən ciddi nümunələrindən biridir və Ermənistanın cinayətkar siyasətini göstərir.

Ermənistanın hərbi əməliyyatları yalnız fiziki zərər verməklə kifayətlənməyib, eyni zamanda psixoloji təzyiqlər yaradıb. Dinc sakinlər arasında qorxu və təlaş yaratmaq məqsədilə, mülki şəxslərə qarşı hədə-qorxu məsajları və təcavüzkar davranışlar da tətbiq edilib.

Azərbaycan, 44 günlük müharibə zamanı, yalnız hərbi deyil, həm də diplomatik cəbhədə Ermənistanın törətdiyi insanlıq əleyhinə cinayətləri beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq üçün say göstərmiş. Azərbaycanın haqlı mövqeyini təbliğ etmək, həmçinin Ermənistanın müharibə cinayətlərini dünya gündəminə gətirmək məqsədilə müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr qurulub”.

Cinayətlərin tam şəkildə araşdırılması vacibdir

Deputat qeyd edib ki, Ermənistanın bu cinayətləri, bir çox beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən ciddi şəkildə pislənib, lakin hələ də bəzi ölkələr bu məsələyə qeyri-kafi yanaşıblar: “Bu da Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə daha çox mübarizə aparmasına səbəb olub. Bununla yanaşı, Azərbaycan beynəlxalq tribunallar qarşısında Ermənistanın məsuliyyətə cəlb olunmasını tələb edib.

2020-ci ilin 44 günlük müharibəsi, Azərbaycan üçün tarixi bir zəfər olmaqla yanaşı, Ermənistanın törətdiyi cinayətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından da önəmli bir mərhələdir. Bu müharibə, həmçinin beynəlxalq hüququn, insanlıq və ədalətin üstünlüyünü təsdiqləyib. Hələ də bu cinayətlərin tam şəkildə araşdırılması və Ermənistanın cavabdeh tutulması üçün beynəlxalq səviyyədə daha çox tədbir görülməsi vacibdir. Müharibənin sonunda əldə olunan qələbə, həmçinin Azərbaycanın gələcək inkişafı və ərazi bütövlüyünün qorunması üçün mühüm bir zəmin yaradıb”.

London-Brüssel əməkdaşlığı baş tutsa...

Böyük Britaniya AI-nin müdafiə fonduna çıxış əldə edəcək

Böyük Britaniya Avropa İttifaqı ilə müdafiə-təhlükəsizlik sahəsində münasibətləri genişləndirməyi planlaşdırır. Bu məqsədlə London AI-nin müdafiə fonduna çıxış əldə etmək məqsədilə danışıqlar aparmaq niyyətini açıqlayıb. Bu baş tutsa AI və Böyük Britaniya Avropanın yeni təhlükəsizlik arxitekturasının formalaşması istiqamətində koordinasiyalı şəkildə birgə addımlar atı bilərlər. “Politico” qəzetinin məlumatına görə, yaxın zamanda Birləşmiş Krallıq və AI Avropa üçün Təhlükəsizlik Fəaliyyəti (SAFE) layihəsi çərçivəsində birgə silah alışı və istehsalı imkanlarını müzakirə etməyə hazırlaşır. Nəşr yazır ki, hazırda bu istiqamətdə mühüm bir sazişin imzalanması üçün daha gərgin danışıqlara hazırlıq prosesinə qədəm qoyulub.

Qeyd edək ki, bu yaxınlarda AI-nin üzv ölkələri arasında Avropanın müdafiə-təhlükəsizliyinin təminatı, o cümlədən Avropanın hərbi sənayesini gücləndirmək üçün 150 milyard avro dəyərində fond yaratmaq ilə bağlı razılıq əldə olunub.

Zərurət nədən qaynaqlanır?

Məsələ ilə bağlı politoloq Zaur İbrahimli “Yeni Azərbaycan” qəzetinə açıqlamasında qeyd edib ki, Böyük Britaniya kollektiv Avropa müdafiə-təhlükəsizlik sisteminin bir parçası olmaqda maraqlıdır. “Ukrayna cəbhəsində proseslərin Rusiyanın lehinə dəyişməsi, o cümlədən ABŞ-ın hazırkı administrasiyasının Avropa ölkələri ilə trans-Atlantik münasibətlərə yenidən baxması növbəti AI-ni, həmçinin Böyük Britaniyanı müdafiə-təhlükəsizlik strategiyasında dəyişikliklərə vadar edir. Ümumiyyətlə, AI-nin üzv ölkələrinin birgə yaratdığı müdafiə fondu çox effektiv bir mexanizmdir. Bu, Avropa kontinentinin kollektiv hərbi müdafiə qabiliyyətinin güclənməsinə mühüm töhfə verəcək.

Böyük Britaniyanın bu sistemə qoşulması isə həm Londona, həm də AI-yə bir çox üstünlüklər qazandıracaq. İlk növbədə Böyük Britaniya öz hərbi xərclərini Avropa ölkələri ilə bölüşəcək və birgə silah alışı, istehsalı həyata keçirəcək. Bundan başqa, hərbi-mü-

dafiə sahəsində öz imkanlarını daha da artıracaq və AI ölkələrinin potensialını müəyyən edən müdafiə sistemləri quraşdırılan zaman Böyük Britaniyanın hava məkanı da bu müdafiə qalxanına altına alınar”.

AI nə qazanacaq?

Politoloq Tural İsmayılov isə qəzetimizə şərhində bildirib ki, Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqının müdafiə fonduna çıxış əldə etməsi həm AI, həm də Böyük Britaniya üçün siyasi, iqtisadi və strateji nəticələr doğuracaq bir addım sayılır. Onun sözlərinə görə, bu, AI üçün kollektiv Avropa təhlükəsizlik arxitekturasını gücləndirmək imkanı

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmətbuatyayımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

“Elə səhnələr olub azərbaycanlı olduğum üçün məni ora dəvət ediblər”

Müsaahimiz Polşada yaşayan azərbaycanlı musiqiçi, tenor Tərlan Şahbazidir.

- Tərlan müəllim, fəaliyyətinizdən danışardınız, Polşada hansı işlər görürsünüz?

- Hazırda öz vokal sənətimi davam etdirirəm. Bu günə kimi bu ölkədə 8 il ərzində müxtəlif konsertlərdə, festivallarda iştirak etmişəm. Musiqi elə bir sənətdir ki, istənilən saatda

məşğul olmaq istəyirsən. Polşada şəhərdən kənarda yaşadığımdan özümə daha rahat şərait qurmuşam. Çünki insan şəhərdə yaşayanda əlavə işlərlə daha çox məşğul olur və sənətə vaxt ayıra bilmir.

- Belə çıxır ki, vaxtınızı sırf sənətə ayırmaq üçün şəhərdən kənarda yaşamağı üstün tutmusunuz?

- Xeyr, bu, mənə təsadüfən alındı. Düzdür, əvvəllər çox dağınıxdı

idi, lakin nəticədə sənətimlə daha çox vaxt keçirmək imkanın yaranıb.

- Maraqlıdır, niyə məhz Polşa?

- Uzun müddət Moskvada yaşadım. 2017-ci ildə Rusiyadan qayıtdıqdan sonra müvəqqəti olaraq Polşaya getməyi düşündüm. Orada dost-tanışlarım çox idi. Elə vəziyyət yaranıdı ki, həyatımı orda davam etlədirməli oldum. İlk vaxtlarda müəyyən çətinliklərlə üzləşdim, hər şey zamanla həll olundu. Uzun illərdir artıq öyrəşmişəm. Azərbaycana tez tez gəlirəm. Gəlməyəndə Vətən üçün dağınıram.

- Polşada sizə hansı təkliflər olunur?

- Hər kəs ölkəsini öz sənəti ilə təmsil etməlidir. Elə səhnələr olub sırf azərbaycanlı olduğum üçün məni dəvət ediblər. Bir müddət öncə azərbaycanlı olduğumu öyrənən bir sənət adamı iş birliyi həyata keçirməyi təklif etdi. Bizim adət-ənənələrimizi özündə əks etdirən bir layihə üzərində işləməyi düşündük. Klassik konsertlər keçirdik, digər tədbirlərə hazırlıqlar getdi. Təəssüf ki, həmin xanım ağır xəstələndiyindən layihəmiz yarımçıq qaldı. Hətta planım həmin layihəni ölkəmizdə də davam etdir-

mək idi.

- Razılırsınız ki, ölkəmizdə klassik musiqiyə maraq elə də çox deyil, insanlar bayağı musiqiləri izləməyi daha çox üstün tuturlar. Polşada vəziyyət necədir?

- Orada da var belə hallar, lakin əvvəlki illərə nisbətən dəyişiklik hiss edirəm. Musiqini uşaq yaşlarından düzgün şəkildə təbliğ etmək lazımdır. Valideynlərimə minnətdaram ki, məni bu sahəyə yönləndirdi. Bunu hər zaman vurğulayıram. Atam daha çox avropasayağı musiqiləri dinlətirdirdi bizə, həmin musiqilərin zövqünü hələ də özümə hiss edirəm.

- Tərlan müəllim, musiqi sahəmizdəki sənətkarlarla bağlı hansı xatirələriniz var?

- Bizdə o zamanlar gözəl bəstəkarlar çox idi. Seid Rüstəmov, Cahanqir Cahanqirov, Vəlif Adıgözəlov, Elza İbrahimova və digərləri bir-birindən gözəl əsərlər yaradırdı. Hamısı da indiyə qədər dinlənir. Rauf Atakişiyevi, Rəşid Behbudovu Tofiq Quliyevi yaxından tanıyırdım. Tofiq Quliyevlə bağlı bir çox xatirələrim var. Həddindən artıq dəyərli və səmimi adam olub. Həm bəstəkar, həm də bir

insan kimi dahi şəxsiyyət olub mənim üçün. Bir çoxlarından fərqli olaraq onun insani cəhətləri çox idi.

- Siz həm də filmlərdə aktyor olaraq rol almısınız.

- Bəli, filmlər Rusiyada yaşadığım illərə təsadüf edir. Alman rejissoru Burhan Kurbanın kriminal janrında “NO BEST SO FIERCE” filmində də epizotik rolda “Qanqster” obrazını, “Yasmin” serialında qızıl dükanın sahibi Rəcəb obrazını canlandırmışam.

- Sizin bir sənətə yüksəlməyinizdə kimlərin rolu daha çox olub?

- Anam və atamı ilk olaraq qeyd etmək istəyirdim. Nəslimizdə musiqi ilə məşğul olan yeganə adam mənəm. Onlar tələbkar olduğu üçün mən gəlib bura qədər çıxmışam. Onlardan əlavə öz müəllimlərimə də dərin təşəkkürümü bildirirəm ki, mənə sənətin sirlərini öyrədiblər. Sənət müəllimim Kaludi Kaludov, Kalisz filarmoniyasının dirijoru Ruben Silva və digər sənət adamlarına minnətdaram.

- Gələcəklə bağlı hansı planlarınız var?

- Sənətlə bağlı planlar çoxdur. Ölkəmizdən təkliflər gəlir, onları hələ qeyd etmək istəmirəm. Polşada konsertlərim gözlənilir. Varşavada musiqişünas təhsilimi davam etdirdim, eyni zamanda musiqi meneceri olaraq da fəaliyyət göstərirəm. Düşünürəm ki, hər kəs öz sahəsini hərtərəfli öyrənməlidir.

Havar Şəfiyeva

Ruhun qidası...

Dünya xalqlarının maraqlı rəqs nümunələri

Yegane BAYRAMOVA

Aexen şəhərində qeydə alındıqdan sonra bütün Avropada yayılıb.

Mövlana rəqsi

Türkiyədə dini mərasimlərdə “fırlanan dərvişlər”in nümayiş etdirdiyi məşhur rəqsdir. Xüsusi ayın mərasimlərində mevləvi qardaşlar rəmzi rəqs zamanı sanki başqa bir dünyaya düşürlər. Rəqs prosesində trans keçən dərvişlər ilahiyə ittiqaq girir. Rəqsdə istifadə edilən bütün elementlər simvoldur. Ağ geyim kəfəni, dəvə yununun hazırlanmış papaq isə qəbirdəşini simvolizə edir. Belə taxılan qara rəngli kəmər isə mənəvi dirçəlişin rəmzidir. 13-cü yüzillikdə Türkiyədə Mevləvi təşəkkülündən əsas qoyulan rəqs bu günə qədər Türkiyədə davam etdirilir.

Vendiqo rəqsi

Hindlilərin ənənəvi rəqsidir. İnsanlar rəqs vasitəsilə çürümüş parçalardan ibarət geyim, qəribə saç düzümləri ilə adamyəyən bədheybətləri təsvir edir. Rəqs edənlər ovçu bədheybətlərin dölsov hərəkətlərini təqlid edir.

Tarantella

İtaliyanın Neapol şəhərində XV əsrdə yaranmış rəqsdir. Rəqsin adı haqqında iki maraqlı versiya var. Belə ki, bir qrup in-

lum olub ki, hörümçəklər heç zəhərli deyilmiş.

Morrisa rəqsi

Bu qədim ingilis rəqsidir. Qədim ingilis ənənəsinə görə, bu rəqs keçmişdə bütperəstlər tərəfindən yaradılıb. Bir qrup tədqiqatçılar isə bu rəqsin çox qədimdə mövcud olduğunu iddia edir. 16-cı əsrdə Avropa küçələrində maraqlı kostyumlar və zıncırovlarla oynanılan rəqslər məşhur olub. Böyük Britaniyada bu maraqlı rəqs hələ də davam edir.

Qılınclarla rəqs

Pakistanda ənənəvi qılınclarla oynanılan rəqslər mövcuddur. Dünyada ən tanınmış rəqslərdən biri olan bu ənənəvi rəqs, Pakistan və Nepalda təntənəli toy mərasimlərində oynanılır. Qədim Yunanıstana gələn ənənə Avropada, xüsusilə Mükəddəs Roma imperiyası ilə qonşu olan ölkələrdə geniş yayılmağa başladı. Bu rəqslər təxminən dörd minillik ərzində formalaşmış. Qılınclarla rəqs növləri əsasən döyüş növlərinin ayrılmaz hissəsi olub. Çin operasının dörd əsas rəqsindən

biri məhz qılınclarla bağlıdır. Osmanlılar isə qılınclarla ifa edilən rəqləri qadağan ediblər.

Ülvilik, gözəllik və birlik rəmzi!

Azərbaycanda rəqsin tarixi olduqca zəngin və qədimdir. Əksər dünya xalqlarında olduğu kimi, azərbaycanlılarda da ilk rəqlər ritual və ov rəqləri olub. İbtidai icma quruluşu dövründə Azərbaycan ərazisində yaşayan müxtəlif qəbilə üzvləri ova çıxdıqları zaman əl çala-çala, ya da ağac və daşları bir-birinə vuraraq rəqs edirdilər. Bu cəhətdən Qobustan və Gəmiqayadakı qayaüstü təsvirlər səciyyəvidir.

İncəsənətin bir qolu olan rəqlərimiz ülvilik, gözəllik və birlik rəmzi sayılır. Azərbaycan xalq rəqləri olduqca rəngarəngdir. Onlar quruluş, süjet və mövzu baxımından biri-birindən çox fərqlənir. Bu gün məşhur olan milli rəqlərimizə - “Azərbaycan”, “Heyvagülü”, “Uzundərə”, “Toy rəqsi”, “Turacı”, “Törəkəmə”, “Cəngi”, “Şalaxo”, “İnnabi”, “Qızılgül”, “Qazağı”, “Qaytağı”, “Qoçəli”, “Lələ”, “Misri”, “Naznazi”, “Vağzalı”, “Yallı” və digərlərini misal götürmək olar.

Millimiz 1/8 finalda son dünya çempionu ilə qarşılaşacaq

Minifutbol üzrə milli komandamızın dünya çempionatının 1/8 final mərhələsindəki rəqibi bəlli olub. Bu barədə apasport.az-a Minifutbol Federasiyasının mətbuat xidməti məlumat verib. Komandamız 1/8 finalda son dünya çempionu Rumıniya seçməsi ilə qarşılaşacaq. Görüş mayın 27-si saat 20:30-da start götürəcək

Futbol üzrə Azərbaycan çempionatında yekun vurulub

Futbol üzrə Misli Premyer Liqasında 2024/2025-ci illər mövsümünə yekun vurulub. Sonuncu - XXXVI turda “Turan Tovuz” evdə

“Kəpəz”i 4:0, “Zirə” isə səfərdə “Araz-Naxçıvan”ı 1:0 hesabı ilə məğlub edib. Bu nəticədən sonra Bakı təmsilçisi mövsümü 74 xalla ikinci, Naxçıvan klubu 58 xalla üçüncü, tovuqlular 55 xalla dördüncü, gəncəlilər isə 32 xalla doqquzuncu sırada başa vurub.

Avarçəkənlərimiz qızıl medal qazanıb

Azərbaycan avarçəkəni Tatyana Smilovenko Slovakiyada yeniyetmə və gənclər arasında kayak, kanoe üzrə keçirilən 38-ci beynəlxalq “Bratislava Reqtatı” turnirində daha bir qızıl medal qazanıb. Azərbaycan Kanoe və Avarçəkəmə Federasiyasından verilən məlumata görə, o, 20-dən çox ölkənin mübarizə apardığı turnirdə 500 metr məsafədə bütün rəqiblərini geridə qoyub. İdmançı ötən gün birnəfərlik kanoe qayığında 200 metr məsafəyə yürüşdə fəxri kürsünün

ən yüksək pilləsinə qalxıb.

Xatırladaq ki, yarışların ilk günündə kayak qayığında 200 metr məsafədə mübarizə aparan Əlimurad Hacızadə ikinci yer tutub.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzviyər Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenzia: N-B-317
Tiraj: 4956
Sifariş: 1102
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayında nəşr olunur. Məsul nəvbətçi: Yegane Bayramova